

PRIJEDLOG ZAKONA O TRŽIŠTU PLINA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o tržištu plina sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. i članku 50. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01 i 55/01).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Uvodne napomene i pravni okvir

Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji za 2006. godinu predviđeno je donošenje novog Zakona o tržištu plina kao završni dio procesa usklađivanja zakonskog okvira Republike Hrvatske u području energetike s pravnom stečevinom Europske unije.

Navedeni proces započeo je reformom energetskog sektora u srpnju 2001. godine kada je Hrvatski sabor prihvatio koncepciju navedene reforme. Reforma obuhvaća restrukturiranje energetskih subjekata i stvaranje novog zakonodavnog i institucionalnog okvira, utvrđivanje tržišnih pravila, obveza javnih usluga i razdvajanje energetskih djelatnosti na tržišne i javne.

Ostvarujući ciljeve i načela utvrđena koncepcijom reforme, Hrvatski sabor donio je:

- Zakon o energiji („Narodne novine“, broj 68/01 i 177/04);
- Zakon o tržištu plina („Narodne novine“, broj 68/01 i 87/05);
- Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti („Narodne novine“, broj 177/04);
- Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 177/04);
- Zakon o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom („Narodne novine“, broj 42/05);
- Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“, broj 57/06);
- Strategiju energetskog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 38/02);
- Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost („Narodne novine“, broj 107/03);
- Zakon o potvrđivanju Ugovora o Energetskoj zajednici („Narodne novine“ – Međunarodni ugovori, broj 6/06).

Navedeni zakoni čine pravni okvir energetskog sektora u Republici Hrvatskoj koji je u visokom stupnju usuglašen s pravnom stečevinom Europske unije. Stoga je preostalo usklađivanje Zakona o tržištu plina te postojećih podzakonskih akata sa sljedećim aktima Europske unije:

- *Direktiva 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima unutarnjeg tržišta prirodnog plina i ukidanju Direktive 98/30/EZ;*
- *Uredba (EC) br. 1775/2005 Europskog parlamenta i Vijeća Europske zajednice od 28 rujna 2005 o uvjetima pristupa plinskom transportnom sustavu (Tekst značajan za Europski gospodarski prostor);*
- *Direktiva Vijeća 2004/67/EZ od 26. travnja 2004. o mjerama za osiguranje sigurnosti opskrbe prirodnim plinom (Tekst značajan za Europski gospodarski prostor);*
- *Direktiva Vijeća 91/296/EEZ od 31. svibnja 1991. o tranzitu prirodnog plina kroz mreže,*

- *Odluka Vijeća 391-96 od 28 ožujka 1996. za uspostavu niza mjera u cilju kreiranja više korisnih dodataka za razvoj trans-europskih mreža u energetske sektoru;*
- *Odluka br. 1364/2006/EK Europskog parlamenta i Vijeća od 06. rujna 2006. za uspostavu niza smjernica za trans-europske energetske mreže i stavljanje van snage Odluke br. 1229/2003/EK i Odluke 391-96 Odluka br. 1229/2003/EK Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. za uspostavu niza smjernica za trans-europske energetske mreže i stavljanje van snage odluke br. 1254/96/EK;*
- *Uredba Vijeća br. 736-96 od 22 travnja 1996. od 22. travnja 1996. o obavještanju Komisije o investicijskim projektima od interesa za Zajednicu u sektorima nafte, zemnog plina i el. energije.*

Opis postojećeg stanja u sektoru plina

Glavni subjekti u sektoru prirodnog plina su:

- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (dalje: MINGORP);
- Jedinice područne (regionalne) samouprave;
- Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje: HERA);
- Državni inspektorat;
- Hrvatska stručna udruga za plin (dalje: HSUP);
- INA Industrija nafte, d.d. (dalje: INA);
- PLINACRO, d.o.o., Zagreb (dalje: PLINACRO);
- ostali subjekti koji se bave djelatnošću distribucije plina.

MINGORP obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na glavninu industrije, energetiku i rudarstvo, što uključuje i sektor plina.

Jedinice područne (regionalne) samouprave dužne su u svojim razvojnim dokumentima planirati potrebe i način opskrbe energijom, pa tako i prirodnim plinom. Jedinice područne (regionalne) samouprave dodjeljuju koncesije za obavljanje djelatnosti distribucije plina na određenom području.

HERA je samostalna, neovisna i neprofitna javna ustanova koja uspostavlja i obavlja funkciju regulacije energetske djelatnosti u skladu s Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti. HERA je osnovana 2005. godine, kao sljednik Vijeća za regulaciju energetske djelatnosti osnovanog 2002. godine. HERA je dužna primjenjivati pravila za zaštitu tržišnog natjecanja u vezi s objavljivanjem energetske djelatnosti i pružati tehničku pomoć Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja.

Državni inspektorat obavlja inspekcijske poslove koji se odnose na nadzor obavljanja poslova i provedbu energetske propisa, uključujući i Zakon o tržištu plina.

HSUP je neprofitna stručna organizacija u području prirodnog plina.

Zakon o tržištu plina regulira energetske djelatnosti u sektoru prirodnog plina. Prema članku 1. Zakona o tržištu plina dobava plina i distribucija plina se obavljaju kao tržišne djelatnosti, a djelatnost transporta se obavlja kao javna usluga.

Djelatnost dobave plina, odnosno proizvodnje i uvoza plina obavlja INA koja je vertikalno integrirani energetske subjekt. Pored navedenih djelatnosti, INA obavlja i djelatnost skladištenja plina i prodaje plina.

Prema odredbama članka 16. Zakona o energiji, za obavljanje energetske djelatnosti potrebna je dozvola koju izdaje HERA. INA je ishodila dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti dobava plina, a za djelatnost skladištenja plina u toku je postupak ishođenja dozvole.

Javnu uslugu djelatnosti transporta plina obavlja PLINACRO koji je nastao 2001. godine izdvajanjem djelatnosti transporta plina iz INA-e. Republika Hrvatska ima sve vlasničke udjele u PLINACRO-u.

PLINACRO je jedina tvrtka u Republici Hrvatskoj koja obavlja transport plina visokotlačnim plinovodima, a osim za transport, upravljanje i nadzor nad transportnim sustavom, zadužena je za izradu planova za razvoj, izgradnju i modernizaciju transportnog sustava. PLINACRO ima u vlasništvu transportni plinovodni sustav (cca 1800 km plinovoda DN 700 do DN 100; radnog tlaka 50 bar i 75 bar; cca 140 mjerno redukcijskih stanica – MRS, Dispečerski centar).

PLINACRO je, ishodio dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti transporta plina. Također, PLINACRO obavlja i tranzit prirodnog plina.

Sukladno Strategiji energetskog razvitka Republike Hrvatske, u skladu s člankom 8. Zakona o energiji, PLINACRO izrađuje i donosi razvojne planove za razvoj, izgradnju i modernizaciju plinskog transportnog sustava. Razvojni planovi donose se za razdoblje od najmanje 5 godina i odobrava ih nadležno Ministarstvo.

Mrežna pravila za pristup transportnom sustavu plinovoda („Narodne novine“, broj 126/03) donio je ministar gospodarstva rada i poduzetništva (dalje: ministar) na prijedlog PLINACRO-a uz mišljenje HERA-e. Temeljne tržišne uvjete za pristup transportnom sustavu plinovoda („Narodne novine“, broj 49/04) donio je PLINACRO i javno objavio na web stranicama HERA-e i PLINACRO-a.

Na temelju Mrežnih pravila za pristup transportnom sustavu plinovoda, Temeljnih tržišnih uvjeta za pristup transportnom sustavu plinovoda i Tarifnog sustava za transport prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki, transporter plina obavlja i sljedeće: ocjenjuje zahtjeve za pristup transportnom sustavu, mjeri plin na ulazu i izlazu iz sustava, mjeri najveće dnevno opterećenje po pojedinom mjernom mjestu, uravnotežuje sustav i vrši konačni obračun naknade za korištenje transportnog sustava.

Korisnik transportnog sustava, danas samo INA, primjenjuje uvjete propisane Mrežnim pravilima za pristup transportnom sustavu plinovoda prilikom ugovaranja transporta za svakog svog kupca plina, a u skladu sa Zakonom o tržištu plina. Temeljni tržišni uvjeti za pristup transportnom sustavu plinovoda omogućuju INA-i da ugovara transport plina na teritoriju Republike Hrvatske s PLINACRO-om sukladno Odluci o odobrenju pristupu transportnom sustavu plinovoda.

Sukladno Tarifnom sustavu za transport prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki obavlja se i naplata naknade za korištenje transportnog sustava plinovoda. Račun naknade svakom kupcu ispostavlja INA kao korisnik transportnog sustava, te na taj način prikupljenim sredstvima plaća naknadu transporteru plina.

U Republici Hrvatskoj u području distribucije posluje 38 distributera plina. Trideset i šest je priključeno na transportni sustav prirodnog plina, a dva distributera su izdvojena i proizvode gradski plin iz primarnog benzina ili iz ukapljenog naftnog plina ili djelomično koriste mješavinu butan-propan i zrak. Malen broj distributera (7) obavlja samo djelatnost distribucije plina. Veći broj obavlja i druge, u pravilu komunalne djelatnosti, kao što su odvoz smeća, održavanje groblja, opskrba vodom i kanalizacijom. Razlog tome je što je područje distribucije plina bilo jedna od komunalnih djelatnosti, koja je bila regulirana Zakonom o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, broj 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04 i 178/04) sve do donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 87/05). Sukladno gore navedenom, potrebno je pri uređivanju djelatnosti distribucije plina uvažiti različitosti koje su

nastale zbog mogućnosti da se, prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu, komunalne djelatnosti obavljaju na više načina.

S obzirom na broj priključenih kupaca na pojedine distribucijske sustave, potrebno je objedinjavanje distributera, jer samo jedan distributer plina u Republici Hrvatskoj ima više od 100 000 kupaca. U skladu s navedenim, područje distribucije plina potrebno je urediti novim zakonom, kao i djelatnosti skladištenja plina i djelatnost terminala za ukapljeni prirodni plin (u daljnjem tekstu: UPP).

Svi subjekti koji obavljaju energetska djelatnost u sektoru plina, a koji obavljaju i druge djelatnosti moraju, prema članku 21. Zakona o energiji, voditi knjigovodstvene račune za djelatnost distribucije plina odvojeno od drugih djelatnosti.

U Republici Hrvatskoj ne postoji terminal za ukapljeni prirodni plin, ali su u tijeku pripreme za njegovu izgradnju koje zahtijevaju promjene u zakonskoj regulativi.

Plinski sustav Republike Hrvatske razvijao se u proteklih pedeset godina paralelno sa otkrivanjem naftnih i plinskih nalazišta. Instrumenti kojima se omogućuje sigurnost opskrbe prirodnim plinom su prisutni (domaća proizvodnja plina, dugoročni ugovor o dobavi plina iz inozemstva, skladištenje plina), ali nedostatni. Pošto su domaća proizvodnja i transportni kapaciteti za dobavu plina ograničeni, odlukama Vlade Republike Hrvatske utvrđuju se prioritete u opskrbi prirodnim plinom.

Prioritet u opskrbi ima kategorija potrošača široke potrošnje, odnosno kućanstva. Na transportni sustav plinovoda izravno su priključena 23 industrijska potrošača čija se potrošnja tijekom zime reducira koliko je moguće, usmjeravanjem na remonte ili korištenjem alternativnih goriva. Isti principi nastoje se primijeniti i na industrijske potrošače priključene na distributivni sustav.

Pitanja koja se uređuju zakonom

Donošenjem novog Zakona o tržištu plina postigli bi se sljedeći ciljevi:

- razgraničenje između plinskih djelatnosti proizvodnje, transporta, upravljanja terminalom za UPP, skladištenja plina, distribucije i opskrbe plinom;
- uspostavljanje operatora transportnog sustava, operatora terminala za UPP, operatora sustava skladišta plina i operatora distribucijskog sustava s jasno definiranim obvezama i odgovornostima;
- određivanje jasnih pravila radi preuzetih obveza pružanja javnih usluga, a posebice utvrđivanje jasnog i transparentnog tarifnog sustava;
- uspostava međusobnih odnosa radi pružanja svih usluga na tržištu plina na razvidan, objektivan i nepristran način;
- određivanje uvjeta, rokova i dinamike otvaranja tržišta plinom;
- definiranje uvjeta izgradnje novih objekata;
- omogućavanje djelotvorne povezanosti nacionalnog plinskog sustava sa sustavima u Europi.

Sljedom navedenog, tekst prijedloga zakona podijeljen je u sljedeća poglavlja:

- I. OPĆE ODREDBE
- II. TRŽIŠTE PLINA
- III. PROIZVOĐAČ PLINA
- IV. OPERATOR TRANSPORTNOG SUSTAVA
- V. OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA
- VI. OPERATOR SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA
- VII. OPERATOR TERMINALA ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN

- VIII. OPSKRBLJIVAČ
- IX. KUPAC
- X. RAZDVAJANJE DJELATNOSTI
- XI. PRAVO PRISTUPA TREĆE STRANE
- XII. NADZOR
- XIII. KAZNENE ODREDBE
- XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prijedlogom zakona o tržištu plina (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) uređuju se pravila i mjere za obavljanje energetskih djelatnosti u sektoru prirodnog plina (u daljnjem tekstu: plin), uključujući UPP, prava i dužnosti sudionika tržišta plina, razdvajanje djelatnosti operatora sustava, pristup treće strane plinskom sustavu i otvaranje tržišta prirodnog plina. Pravila utvrđena ovim Prijedlogom zakona i propisima donesenim na temelju njega primjenjuju se i na bioplina i plin iz biomase i druge vrste plina ukoliko se te vrste plina mogu tehnički i sigurno transportirati kroz plinski sustav.

Temeljni cilj Prijedloga zakona je stvaranje normativnih pretpostavki za osiguranje pouzdane, učinkovite i ekonomične opskrbe plinom. Zbog toga Prijedlog zakona predviđa da tržište plina mora biti organizirano na temelju prava treće strane na pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina, uključujući pristup operativnoj akumulaciji i terminalu za UPP, jednako za sve sudionike na tržištu koji imaju pravo na pristup na temelju Zakona. Prijedlog zakona predviđa liberalizaciju tržišta na način da se tržište plina otvara postupno, u skladu s prilikama na domaćem tržištu te gospodarskim i socijalnim prilikama u Republici Hrvatskoj.

Prijedlogom zakona utvrđuje se novi sustav podzakonskih akata za provedbu zakona putem kojih bi se dovršio proces usklađivanja propisa u sektoru plina s pravnom stečevinom Europske unije. To obuhvaća sljedeće podzakonske akte:

- Uredbu o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom, koju donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra, uz mišljenje HERA-e. Uredbom će se urediti, u skladu s novim zakonom, mjere za osiguranje pouzdane i učinkovite opskrbe plinom, kriteriji i način određivanja dostatnih količina plina za osiguranje pouzdane opskrbe zaštićenih kupaca, redoslijed smanjenja ili obustave opskrbe pojedinim kategorijama kupaca u slučaju kriznog stanja te sadržaj izvješća opskrbljivača plinom o sigurnosti opskrbe plinom;
- Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina, kojeg donosi ministar na prijedlog HERA-e. Pravilnikom će se urediti postupak za rezervaciju i raspodjelu kapaciteta plinskog sustava, pravila za trgovanje kapacitetima i uravnoteživanje plinskog sustava, postupak za promjenu opskrbljivača plinom te druga pravila za provedbu načela pristupa treće strane plinskom sustavu;
- Mrežna pravila transportnog sustava, odnosno mrežna pravila distribucijskog sustava donosi ministar na prijedlog operatora transportnog sustava, odnosno HERA. Mrežnim pravilima uredit će se, u skladu sa zakonom, tehnički uvjeti za pogon, vođenje i razvoj transportnog, odnosno distribucijskog sustava, povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava, priključenje na transportni, odnosno distribucijski sustav te mjerna pravila pri transportu, odnosno distribuciji plina;
- Pravila korištenja sustava skladišta plina, odnosno pravila korištenja terminala za UPP, koje donosi ministar uređuju u skladu s ovim Zakonom tehničke uvjete za pogon, vođenje i razvoj sustava skladišta plina, odnosno terminala za UPP, povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava, priključenje na transportni sustav te mjerna pravila pri skladištenju plina, odnosno upravljanju terminalom za UPP;
- Odluku o cijeni za dobavu plina za dobavljača plina za opskrbljivače tarifnih kupaca donosi Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva;

- Tarifne sustave za regulirane cijene u sektoru plina donijet će HERA, a Vlada Republike Hrvatske će donijet odluku o visini tarifnih stavki za regulirane cijene u sektoru plina na prijedlog energetske subjekata.

Zakonom je predviđeno da sudionici na tržištu plina uređuju svoje odnose ugovorima koje sklapaju u skladu s Zakonom, pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilima korištenja sustava skladišta plina, pravilima korištenja terminala za UPP, općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage, pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima i uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom. Opće uvjete za opskrbu prirodnim plinom i odluku o visini naknade za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage donijet će Vlada Republike Hrvatske, u skladu s odredbama Zakona o energiji.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA O TRŽIŠTU PLINA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. stavku 1. Poslovnika Hrvatskog sabora po hitnom postupku donose se zakoni koji se usklađuju s propisima Europske unije ako to zatraži predlagatelj.

Obavljanje energetske djelatnosti: dobava plina, skladištenje plina, transport plina, trgovina na veliko ukapljenim prirodnim plinom, transport i skladištenje ukapljenoga prirodnog plina, opskrba plinom i distribucija plina, treba što prije normativno uskladiti s pravnom stečevinom Europske unije, što je jedan od značajnih poslova u pridruživanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Osobito je značajno neodgodivo usklađivanje sa zahtjevima Direktiva 2003/55/EZ, 2004/67/EZ i Uredbe 2005/1775.

Potrebna dinamika liberalizacije tržišta plina i njegovog otvaranja također zahtijeva hitan postupak donošenja Zakona. Trenutačno, zbog neodgovarajućih zakonskih rješenja, taj je proces zaustavljen.

Ukratko, postoji nekoliko bitnih razloga za hitnost postupka:

- potreba usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije;
- nezadovoljavajući dostignuti stupanj otvorenosti tržišta plina;
- potreba hitnog ubrzanja procesa liberalizacije i otvaranja tržišta plina.

Normativno usklađivanje Zakona o tržištu plina s pravnom stečevinom Europske unije jedna je od značajnih aktivnosti u postupku pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. U skladu s tim, Nacionalni program Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji za 2006. godinu u Prilogu A, točki 3.15. Energetika navodi donošenje Zakona o tržištu plina.

Sve navedeno predstavlja osobito opravdan državni razlog za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TRŽIŠTU PLINA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet i primjena zakona

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom uređuju pravila i mjere za obavljanje energetske djelatnosti u sektoru prirodnog plina, uključujući ukapljeni prirodni plin (u daljnjem tekstu: UPP), prava i dužnosti sudionika tržišta prirodnog plina, razdvajanje djelatnosti operatora sustava, pristup treće strane sustavu za prirodni plin i otvaranje tržišta prirodnog plina (u daljnjem tekstu: plin).
- (2) Pravila utvrđena ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega primjenjuju se i na bioplin, plin iz biomase i druge vrste plina ako se te vrste plina mogu tehnički i sigurno transportirati kroz plinski sustav.
- (3) Na odnose u sektoru plina koji nisu uređeni ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o energiji i Zakona o regulaciji energetske djelatnosti. Na proizvodnju prirodnog plina primjenjuju se i odredbe Zakona o rudarstvu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (4) Na postupke koji su propisani ovim Zakonom na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Definicije pojmova

Članak 2.

- (1) U smislu ovoga Zakona, pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:
 1. *agencija* je nezavisan regulator energetske djelatnosti osnovana Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti (u daljnjem tekstu: Agencija);
 2. *distribucija plina* je prijenos plina kroz distribucijski sustav radi isporuke plina krajnjim kupcima, isključujući opskrbu plinom;
 3. *dobava plina* je opskrba opskrbljivača tarifnih kupaca i opskrbljivača koji su nositelji obveze javne usluge opskrbe plinom;
 4. *dobavljač plina* je opskrbljivač plinom koji obavlja djelatnost dobave plina;
 5. *dugoročno planiranje* je planiranje opskrbnih količina i transportnih kapaciteta energetskog subjekta za plin na dugoročnoj osnovi radi zadovoljenja potražnje sustava za plinom, diversifikacije izvora i osiguranja opskrbe kupaca;
 6. *energetski subjekt za plin* je pravna ili fizička osoba koja obavlja jednu od sljedećih energetske djelatnosti: proizvodnja plina, isporuka i prodaja prirodnog plina iz vlastite proizvodnje, transport plina, distribucija plina, skladištenje plina, upravljanje terminalom za UPP, dobava plina, opskrba plinom tarifnog kupca, opskrba plinom povlaštenog kupca, posredovanje na tržištu plina i zastupanje na tržištu plina, a odgovorna je za komercijalna i tehnička pitanja te održavanje sustava vezanih uz te djelatnosti, isključujući krajnje kupce plina;
 7. *horizontalno integrirani subjekt* je energetski subjekt za plin koji osim energetske djelatnosti u sektoru plina obavlja najmanje jednu djelatnost izvan sektora plina;

8. *integrirani energetski subjekti* su povezani subjekti koji mogu biti vertikalno ili horizontalno integrirani;
9. *izravni plinovod* je plinovod kojim je ostvarena izravna povezanost s transportnim sustavom, mrežom proizvodnih plinovoda ili plinskim sustavom druge države, a koji dopunjuje plinski sustav;
10. *korisnik sustava* je pravna ili fizička osoba koja opskrbljuje plinski sustav ili se opskrbljuje plinom iz plinskog sustava;
11. *krajnji kupac* je kupac koji kupuje plin za vlastitu potrošnju;
12. *kućanstvo* je kupac koji kupuje plin za potrošnju u vlastitom kućanstvu;
13. *kupac* je kupac na veliko i krajnji kupac plina ili energetski subjekt za plin koji kupuje plin;
14. *kupac na veliko* je pravna ili fizička osoba različita od operatora transportnog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP ili operatora distribucijskog sustava koja kupuje plin radi preprodaje unutar ili izvan sustava u okviru kojeg su osnovani;
15. *međusobno povezani sustav* je dva ili više sustava koji su povezani jedan s drugim;
16. *ministar* je ministar nadležan za energetiku (u daljnjem tekstu: ministar);
17. *ministarstvo* je središnje tijelo državne uprave nadležno za energetiku (u daljnjem tekstu: Ministarstvo);
18. *međudržavni spojni plinovod* je plinovod koji prelazi ili premošćuje granicu između država isključivo u svrhu povezivanja transportnih sustava tih država;
19. *mreža proizvodnih plinovoda* je svaki plinovod ili mreža plinovoda koji rade i/ili su izgrađeni kao dio projekta proizvodnje nafte ili plina ili se koriste za dovođenje plina iz jednog ili više takvih projekata u postrojenje za preradu ili terminal ili obalni terminal;
20. *nova infrastruktura* je infrastruktura koja nije izgrađena do dana stupanja na snagu ovoga Zakona;
21. *obveza javne usluge* je obveza energetskog subjekta za plin da određene usluge obavlja kao reguliranu djelatnost u općem gospodarskom interesu ili kao isključivo pravo;
22. *operativna akumulacija* je količina plina koja je stlačivanjem uskladištena u transportnom i distribucijskom sustavu, isključujući tehnološke kapacitete kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava;
23. *operator transportnog sustava* je pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost transporta plina i odgovorna je za rad, održavanje i razvoj transportnog sustava na određenom području i gdje je izvodljivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za transport plina;
24. *operator distribucijskog sustava* je pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost distribucije plina i odgovorna je za rad, održavanje i razvoj distribucijskog sustava na određenom području i gdje je izvodljivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za distribucijom plina;
25. *operator sustava skladišta plina* je pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost skladištenja plina i odgovorna je za rad skladišta plina;
26. *operator terminala za UPP* je pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost upravljanja terminalom za UPP radi ukapljivanja plina ili prihvata, iskrcaja i ponovnog uplinjavanja UPP-a i koja je odgovorna za rad terminala za UPP;
27. *opskrba plinom* je trgovina plinom;

28. *opskrbljivač* je pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost opskrbe plinom, uključujući dobavu plina;
29. *plinski sustav* obuhvaća transportni sustav, distribucijski sustav, sustav skladišta plina i terminal za UPP, koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja operator sustava, uključujući operativnu akumulaciju i objekte za pružanje pomoćnih usluga i one koji pripadaju povezanim subjektima, a koji su potrebni za osiguranje pristupa transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina i terminalu za UPP;
30. *pomoćne usluge* su sve usluge potrebne za pristup i rad transportnog sustava, distribucijskog sustava, sustava skladišta plina, terminala za UPP, uključujući uravnoteživanje i umješavanje plina, ali isključujući objekte rezervirane isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti operatora transportnog sustava;
31. *povezani subjekti* su pravno samostalne osobe objedinjene jedinstvenim vodstvom, na statusnopravnoj ili ugovornoj osnovi;
32. *povlašteni kupac* je kupac koji ima pravo na slobodan izbor opskrbljivača plinom;
33. *proizvodnja plina* je proizvodnja, isporuka i prodaja plina, isključujući proizvodnju prirodnog plina;
34. *proizvodnja prirodnog plina* je isporuka i prodaja prirodnog plina iz vlastite proizvodnje;
35. *proizvođač plina* je pravna ili fizička osoba koja proizvodi plin, uključujući i prirodni plin;
36. *sigurnost* je sigurnost opskrbe plinom i tehnička sigurnost;
37. *sustav skladišta plina* je objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja energetski subjekt za plin, koji se koristi za skladištenje plina, uključujući i dio terminala za UPP koji se koristi za skladištenje, ali isključujući dio koji se koristi za proizvodne operacije i objekte kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava;
38. *tarifni kupac* je krajnji kupac koji se opskrbljuje plinom na regulirani način i po reguliranoj cijeni;
39. *terminal za UPP* je objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja energetski subjekt za plin i koji se koristi za ukapljivanje plina ili prihvat, iskrcaj i ponovno uplinjavanje UPP-a, uključujući postrojenja za pomoćne usluge i privremeno skladištenje potrebno za proces ponovnog uplinjavanja i daljnu otpremu u transportni sustav, isključujući dio terminala za UPP koji se koristi za skladištenje UPP-a;
40. *transport plina* je prijenos plina kroz visokotlačni transportni sustav od ulaza u transportni sustav do primopredajnih mjerno-redukcijskih stanica s ciljem isporuke plina kupcima, isključujući opskrbu plinom, a uključujući prijenos plina od ulaza u transportni sustav do sustava skladišta plina te tranzit plina;
41. *tranzit plina* je transport plina porijeklom iz druge države namijenjenog trećoj državi preko teritorija Republike Hrvatske ili transport plina porijeklom iz druge države i namijenjenog toj državi preko teritorija Republike Hrvatske;
42. *ugovor tipa "uzmi ili plati"* je ugovor kojim se opskrbljivač plinom obvezuje isporučiti dogovorene količine plina, a kupac plina platiti te količine bez obzira da li ih je preuzeo;
43. *vertikalno integrirani subjekt* je energetski subjekt za plin ili više povezanih energetskih subjekata za plin, koji obavljaju najmanje jednu od sljedećih djelatnosti: transport plina, distribucija plina, skladištenje plina i upravljanje terminalom za UPP te jednu od sljedećih djelatnosti: proizvodnja plina, dobava plina, opskrba plinom tarifnog kupca i opskrba plinom povlaštenog kupca;
44. *zaštićeni kupac* je kupac koji ima pravo na opskrbu dostatnom količinom plina u slučaju djelomičnog poremećaja u opskrbi plinom i ekstremno niskih srednjih dnevnih temperatura zraka.

II. TRŽIŠTE PLINA

Tržište plina

Članak 3.

- (1) Radi osiguranja pouzdane, učinkovite i ekonomične opskrbe plinom, tržište plina mora biti organizirano tako da treća strana ima pravo na pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina, uključujući pristup operativnoj akumulaciji i terminalu za UPP, jednako za sve sudionike na tržištu koji imaju pravo na pristup na temelju ovoga Zakona.
- (2) Tržište plina se otvara postupno na način propisan ovim Zakonom.
- (3) Pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina kojeg donosi ministar na prijedlog Agencije uređuje se postupak za rezervaciju i raspodjelu kapaciteta plinskog sustava, pravila za trgovanje kapacitetima i uravnoteživanje plinskog sustava, postupak za promjenu opskrbljivača plinom te druga pravila za provedbu pristupa treće strane plinskom sustavu.
- (4) Mrežnim pravilima transportnog sustava, odnosno mrežnim pravilima distribucijskog sustava uređuju se, u skladu s ovim Zakonom, tehnički uvjeti za pogon, vođenje i razvoj transportnog, odnosno distribucijskog sustava, povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava, priključenje na transportni, odnosno distribucijski sustav te mjerna pravila pri transportu, odnosno distribuciji plina. Mrežna pravila transportnog sustava donosi ministar na prijedlog operatora transportnog sustava. Mrežna pravila distribucijskog sustava donosi ministar na prijedlog Agencije.
- (5) Pravila korištenja sustava skladišta plina, odnosno pravila korištenja terminala za UPP uređuju, u skladu s ovim Zakonom, tehničke uvjete za pogon, vođenje i razvoj sustava skladišta plina, odnosno terminala za UPP, povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava, priključenje na transportni sustav te mjerna pravila pri skladištenju plina, odnosno upravljanju terminalom za UPP. Pravila korištenja sustava skladišta plina donosi ministar na prijedlog operatora sustava skladišta plina. Pravila korištenja terminala za UPP donosi ministar na prijedlog operatora terminala za UPP.

Energetske djelatnosti u sektoru plina

Članak 4.

- (1) Energetske djelatnosti u sektoru plina obavljaju se kao tržišne djelatnosti ili kao regulirane djelatnosti.
- (2) Tržišne djelatnosti jesu:
 - a) proizvodnja plina;
 - b) isporuka i prodaja prirodnog plina iz vlastite proizvodnje;
 - c) opskrba plinom povlaštenog kupca;
 - d) posredovanje na tržištu plina;
 - e) zastupanje na tržištu plina.
- (3) Regulirane djelatnosti, koje se obavljaju kao javna usluga, jesu:
 - a) transport plina;
 - b) distribucija plina;
 - c) skladištenje plina;

- d) upravljanje terminalom za UPP;
- e) dobava plina;
- f) opskrba plinom tarifnog kupca.

Sudionici na tržištu plina

Članak 5.

Sudionici na tržištu plina jesu:

- a) proizvođač plina;
- b) operator transportnog sustava;
- c) operator distribucijskog sustava;
- d) operator sustava skladišta plina;
- e) operator terminala za UPP;
- f) opskrbljivač plinom;
- g) posrednik na tržištu plina;
- h) zastupnik na tržištu plina;
- i) povlašteni kupac;
- j) tarifni kupac.

Ugovori između sudionika na tržištu plina

Članak 6.

- (1) Sudionici na tržištu plina uređuju svoje odnose ugovorima koje sklapaju u skladu s ovim Zakonom, pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilima korištenja sustava skladišta plina, pravilima korištenja terminala za UPP, općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage, pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima i uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom.
- (2) Ugovori koje sklapaju sudionici na tržištu plina jesu:
 - a) Ugovor o priključenju na plinski sustav;
 - b) Ugovor o transportu plina;
 - c) Ugovor o distribuciji plina;
 - d) Ugovor o skladištenju plina;
 - e) Ugovor o korištenju terminala za UPP;
 - f) Ugovor o opskrbi plinom tarifnog ili povlaštenog kupca;
 - g) Ugovor o dobavi plina.
- (3) Ugovorom o priključenju na plinski sustav obvezuje se operator transportnog sustava ili operator distribucijskog sustava ili operator sustava skladišta plina ili operator terminala za UPP, radi isporuke plina, priključiti na svoj sustav opremu proizvođača plina ili drugog operatora plinskog sustava ili krajnjeg kupca koji se obvezuju platiti naknadu za priključenje. Ugovor o priključenju mora sadržavati tehničke uvjete priključenja opreme, utvrđeni iznos naknade za priključenje te vrijeme i mjesto priključenja.

- (4) Ugovorom o transportu plina obvezuje se operator transportnog sustava pružiti uslugu transporta plina, uključivo pomoćne usluge, korisniku transportnog sustava koji se obvezuje platiti reguliranu cijenu za korištenje sustava. Ugovor o transportu plina mora sadržavati uvjete transporta plina, utvrđeni iznos tarifne stavke za korištenje transportnog sustava te vrijeme i mjesto isporuke plina.
- (5) Ugovorom o distribuciji plina obvezuje se operator distribucijskog sustava pružiti uslugu distribucije plina, uključivo pomoćne usluge, korisniku distribucijskog sustava koji se obvezuje platiti reguliranu cijenu za korištenje sustava. Ugovor o distribuciji plina mora sadržavati uvjete distribucije plina, utvrđeni iznos tarifne stavke za korištenje distribucijskog sustava te vrijeme i mjesto isporuke plina.
- (6) Ugovorom o skladištenju plina obvezuje se operator sustava skladišta plina pružiti uslugu skladištenja plina, uključivo pomoćne usluge, korisniku sustava skladišta plina koji se obvezuje platiti reguliranu cijenu za korištenje sustava. Ugovor o skladištenju plina mora sadržavati uvjete skladištenja plina, utvrđeni iznos tarifne stavke za korištenje sustava skladišta plina te vrijeme isporuke plina u transportni sustav.
- (7) Ugovorom o korištenju terminala za UPP obvezuje se operator terminala za UPP pružiti usluge prihvata, iskrcaja i ponovnog uplinjavanja UPP-a, uključivo pomoćne usluge i privremeno skladištenje potrebno za proces ponovnog uplinjavanja i daljnju otpremu u transportni sustav korisniku terminala za UPP koji se obvezuje platiti reguliranu cijenu za korištenje terminala. Ugovor o korištenju terminala za UPP mora sadržavati uvjete korištenja terminala, utvrđeni iznos tarifne stavke za korištenje terminala i vrijeme isporuke plina u transportni sustav.
- (8) Ugovorom o opskrbi plinom obvezuje se opskrbljivač plinom opskrbiti plinom povlaštenog ili tarifnog kupca koji se obvezuje platiti ugovorenu cijenu, odnosno reguliranu cijenu plina. Ugovor o opskrbi plinom mora sadržavati uvjete opskrbe plinom, cijenu plina, vrijeme i mjesto isporuke i ugovorenu količinu plina.
- (9) Ugovorom o dobavi plina obvezuje se dobavljač plina dobiti plin opskrbljivaču tarifnih kupaca ili opskrbljivaču koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom, koji se obvezuje platiti reguliranu cijenu plina. Ugovor o dobavi plina mora sadržavati uvjete dobave plina, cijenu plina, vrijeme i mjesto i ugovorenu količinu plina.

Sigurnost opskrbe plinom

Članak 7.

- (1) Sudionici na tržištu plina dužni su planirati i poduzimati mjere za sigurnu opskrbu plinom u skladu s propisanim standardima opskrbe plinom i odgovorni su za sigurnost opskrbe plinom u okviru svoje djelatnosti.
- (2) Jedinica područne (regionalne) samouprave odgovorna je za praćenje odnosa između ponude i potražnje plina na svom području, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje dodatnih kapaciteta i razvoj distribucijskog sustava na svom području te predlaganje i poduzimanje mjera u okviru svoje nadležnosti utvrđene zakonom.
- (3) Ministarstvo je odgovorno za praćenje odnosa između ponude i potražnje na tržištu plina, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje i razvoja dodatnih kapaciteta plinskog sustava te predlaganje i poduzimanje mjera u slučaju proglašenja kriznog stanja.
- (4) Uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom koju donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra, uz mišljenje Agencije, uređuju se, u skladu s ovim Zakonom, mjere za osiguranje pouzdane i učinkovite opskrbe plinom, kriteriji i način određivanja dostatne količina plina za osiguranje pouzdane opskrbe zaštićenih kupaca, redoslijed smanjenja ili

obustave opskrbe pojedinim kategorijama kupaca u slučaju kriznog stanja te sadržaj izvješća opskrbljivača plinom o sigurnosti opskrbe plinom.

- (5) Pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima kojeg donosi ministar uređuje se obveza operatora transportnog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP da Ministarstvu dostavlja podatke o planiranim investicijskim projektima vezanim za transportni sustav, sustav skladišta plina i terminal za UPP te podatke o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata transportnog sustava, sustava skladišta plina i terminala za UPP.

III. PROIZVOĐAČ PLINA

Dužnosti proizvođača plina

Članak 8.

- (1) Proizvođač plina je dužan:
1. osigurati siguran, pouzdan i učinkovit rad mreže proizvodnih plinovoda;
 2. ako proizvodi plin, isključujući proizvodnju prirodnog plina, imati dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje plina;
 3. ako proizvodi prirodni plin, imati dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti isporuke i prodaje prirodnog plina iz vlastite proizvodnje;
 4. mrežu proizvodnih plinovoda priključiti na transportni sustav;
 5. osigurati objektivne, jednake i razvidne uvjete pristupa mreži proizvodnih plinovoda, uključujući pristup postrojenjima koja pružaju popratne tehničke usluge, osim onih dijelova mreže proizvodnih plinovoda koji se koriste za proizvodnju plina na lokaciji plinskog polja, u skladu s ovim Zakonom, pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, mrežnim pravilima transportnog sustava, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
 6. davati propisane informacije operatoru transportnog sustava na koji je priključena mreža proizvodnih plinovoda, radi sigurnog i učinkovitog funkcioniranja međusobno povezanih sustava;
 7. izraditi plan za krizna stanja na temelju propisanih mjera, jednom godišnje ga ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje;
 8. uspostaviti i osigurati rad upravljačkog centra za vođenje proizvodnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i kvalitete isporuke plina;
 9. izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru petogodišnji plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda;
 10. davati propisane informacije Agenciji.

Prava proizvođača plina

Članak 9.

(1) Proizvođač plina ima pravo:

1. priključiti mrežu proizvodnih plinovoda na transportni sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
2. ugovarati prodaju plina iz vlastite proizvodnje po slobodnim cijenama;
3. ograničiti ili prekinuti isporuku plina:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti;
 - b) u slučaju kriznog stanja i radi sprečavanja nastanka kriznog stanja;
 - c) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije postrojenja za proizvodnju plina;
 - d) radi otklanjanja kvarova na postrojenjima za proizvodnju plina;
4. odbiti pristup mreži proizvodnih plinovoda pod uvjetima iz članka 54. ovoga Zakona.

IV. OPERATOR TRANSPORTNOG SUSTAVA*Određivanje operatora transportnog sustava*

Članak 10.

Za operatora transportnog sustava plina u Republici Hrvatskoj određuje se tvrtka PLINACRO d.o.o., Zagreb, na rok od 30 godina.

Dužnosti operatora transportnog sustava

Članak 11.

Operator transportnog sustava je dužan:

1. imati dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti transporta prirodnog plina;
2. imati uporabnu dozvolu za objekte postojećeg transportnog sustava;
3. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit transportni sustav;
4. osigurati tehničke preuvjete, pod ekonomski optimalnim uvjetima, za prihvatanje u transportni sustav plina proizvedenog na teritoriju Republike Hrvatske i plina koji se uvozi iz različitih izvora i pravaca te za prekogranični transport plina;
5. priključiti na transportni sustav sve pravne ili fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete iz mrežnih pravila transportnog sustava, pravilnika o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom;
6. uspostaviti i osigurati rad dispečerskog centra za vođenje transportnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i kvalitete isporuke plina;
7. transportirati plin na temelju sklopljenih ugovora;

8. održavati parametre kvalitete plina i kvalitete isporuke plina i uravnoteživati transportni sustav, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
9. osigurati objektivne, jednake i razvidne uvjete pristupa transportnom sustavu, u skladu s ovim Zakonom, pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, mrežnim pravilima transportnog sustava i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
10. izraditi plan za krizna stanja na temelju propisanih mjera, jednom godišnje ga ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje;
11. upravljati plinskim sustavom u slučaju proglašenja kriznog stanja na temelju propisanih mjera;
12. izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja transportnog sustava;
13. izraditi i dostaviti Agenciji godišnji financijski plan;
14. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti transportnog sustava, o izvršenju plana razvoja sustava, kvaliteti zadovoljavanja potreba korisnika, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona;
15. davati propisane informacije operatoru povezanog transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP radi pouzdanog, sigurnog i učinkovitog funkcioniranja i razvoja međusobno povezanih sustava;
16. davati propisane informacije sudionicima tržišta čija je oprema izravno priključena na transportni sustav, dovoljno unaprijed, o opsegu i danu obustave transporta plina i očekivanom smanjenju transportnih kapaciteta;
17. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz transportni sustav te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata transportnog sustava, u skladu s pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima;
18. osigurati zaštitu povjerljivih podataka komercijalne prirode koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne;
19. voditi evidenciju svih propisanih podataka o sklopljenim ugovorima o opskrbi plinom.

Prava operatora transportnog sustava

Članak 12.

Operator transportnog sustava ima pravo:

1. odbiti pristup transportom sustavu pod uvjetima iz članka 54. ovoga Zakona;
2. pristupiti sustavu skladišta plina, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom, mrežnim pravilima transportnog sustava i pravilima korištenja sustava skladišta plina i predati ili preuzeti plin korisnika radi uravnoteživanja energetske tokova plina na ulazu i izlazu iz transportnog sustava;
3. kupovati plin radi obavljanja svoje osnovne djelatnosti, vlastite potrošnje, nadoknade gubitaka plina u transportnom sustavu prilikom izvođenja radova na sustavu i nadoknade gubitaka plina iznad dozvoljenih pogonskih gubitaka te radi uravnoteživanja transportnog sustava, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina;

4. uspostaviti i osigurati rad vlastite telekomunikacijske mreže za nadzor, mjerenje i automatizaciju transportnog sustava;
5. ograničiti ili prekinuti ugovoreni transport plina:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti;
 - b) u slučaju kriznog stanja i radi sprečavanja nastanka kriznog stanja;
 - c) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije transportnog sustava;
 - d) radi otklanjanja kvarova na transportnom sustavu;
 - e) kada korisnik preuzima plin na način koji bi mogao ugroziti život i zdravlje ljudi ili imovinu;
 - f) u slučaju neovlaštene potrošnje plina;
 - g) u slučajevima kad se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza, u skladu s općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

V. OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA

Određivanje operatora distribucijskog sustava

Članak 13.

Operator distribucijskog sustava je energetska subjekt za plin koji ima dozvolu za obavljanje djelatnosti distribucije plina i koji ima koncesiju za distribuciju plina ili koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina.

Područje obuhvaćeno koncesijom

Članak 14.

- (1) Koncesija za distribuciju plina ili koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina daje se za područje ili dio područja jedinice područne (regionalne) samouprave.
- (2) Predstavnička tijela dviju ili više jedinica područne (regionalne) samouprave mogu odlučiti da se za područje ili dijelove područja tih jedinica daje zajednička koncesija za distribuciju plina ili koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina.

Davanje koncesije

Članak 15.

- (1) Koncesija za distribuciju plina na području gdje postoji distribucijski sustav daje se na zahtjev energetska subjekta za plin koji je obavljao djelatnost distribucije plina na određenom području, na temelju koncesije koja je istekla ili druge pravne osnove koja je prestala. Koncesija za distribuciju plina uključuje i pravo na izgradnju radi povećanja kapaciteta distribucijskog sustava unutar područja za koje je koncesija dana.
- (2) Koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na sustavu koji će se povezati na postojeći distribucijski sustav daje se na zahtjev energetska subjekta za plin koji je koncesionar na postojećem distribucijskom sustavu, uz uvjet da će izgradnja nove mreže omogućiti isporuku krajnjim kupcima najmanje 15 milijuna m³ plina godišnje.

- (3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na sustavu koji će se povezati na postojeći distribucijski sustav, može se, uz prethodno odobrenje Agencije, dati energetske subjektu za plin koji je koncesionar na postojećem distribucijskom sustavu i u slučaju ako izgradnja nove mreže neće omogućiti isporuku krajnjim kupcima najmanje 15 milijuna m³ plina godišnje, ako to opravdavaju geografski razlozi područja na kojem se gradi sustav, zaštita okoliša i prirode i/ili politika gospodarskog razvoja tog područja te postoji ekonomska opravdanost.
- (4) Koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na području gdje ne postoji distribucijski sustav daje se na temelju javnog natječaja pod uvjetom da će izgradnja distribucijskog sustava omogućiti isporuku krajnjim kupcima najmanje 15 milijuna m³ plina godišnje.
- (5) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka, koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina može se, uz prethodno odobrenje Agencije, dati i u slučaju ako izgradnja nove mreže neće omogućiti isporuku krajnjim kupcima najmanje 15 milijuna m³ plina godišnje, ako to opravdavaju geografski razlozi područja na kojem se gradi sustav, zaštita okoliša i prirode i/ili politika gospodarskog razvoja tog područja te postoji ekonomska opravdanost.
- (6) Agencija daje odobrenje za izuzeće iz stavka 3. i 5. ovoga članka na temelju zahtjeva poglavarstva jedinice područne (regionalne) samouprave koja daje koncesiju i dokumentacije koja opravdava zahtjev za izuzeće.

Razdoblje za koje se daje koncesija

Članak 16.

- (1) Koncesija za distribuciju plina na području gdje postoji distribucijski sustav daje se za razdoblje od najmanje 15, a najviše 30 godina.
- (2) Koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina daje se za razdoblje od najmanje 20 godina, a najviše 30 godina.

Sadržaj zahtjeva za davanje koncesije za distribuciju plina

Članak 17.

- (1) Zahtjev za davanje koncesije za distribuciju plina na području gdje postoji distribucijski sustav sadrži:
 1. predmet koncesije;
 2. područje za koje se traži koncesija;
 3. kapacitet distribucijskog sustava;
 4. broj priključenih kupaca;
 5. podatke iz energetske suglasnosti;
 6. razdoblje za koje se zahtjeva koncesija;
 7. podatke o visini godišnje naknade za koncesiju za obavljanje djelatnosti distribucije plina;
 8. druge podatke od značaja za donošenje odluke o davanju koncesije.
- (2) Prilog zahtjevu za davanje koncesije za distribuciju plina je dokumentacija utvrđena člankom 22. ovoga Zakona.

Sadržaj zahtjeva za davanje koncesije za proširenje distribucijskog sustava

Članak 18.

- (1) Zahtjev za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na sustavu koji će se povezati na postojeći distribucijski sustav sadrži:
 1. predmet koncesije;
 2. područje obuhvaćeno koncesijom;
 3. postojeći i predviđeni kapacitet distribucijskog sustava;
 4. broj priključenih i predviđenih kupaca;
 5. podatke iz prethodne energetske suglasnosti;
 6. razdoblje za koje se zahtjeva koncesija;
 7. podatke o financijskim sredstvima kojima raspolaže za izgradnju distribucijskog sustava;
 8. podatke o izvodu iz detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijskoj dozvoli;
 9. podatke o visini godišnje naknade za koncesiju za obavljanje djelatnosti distribucije plina;
 10. druge obveze koncesionara, a osobito potrebu zaštite i očuvanja okoliša;
 11. druge podatke od značaja za donošenje odluke o davanju koncesije.
- (2) Prilog zahtjevu za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na sustavu koji će se povezati na postojeći distribucijski sustav je dokumentacija koja obuhvaća:
 1. izvod iz detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijsku dozvolu za proširenje distribucijskog sustava s pripadajućim idejnim rješenjem - stručnom podlogom za lokacijsku dozvolu. Minimalni obuhvat izvoda iz detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijske dozvole trebaju biti trase visokotlačnog distribucijskog plinovoda i redukcijske stanice;
 2. prethodnu energetske suglasnost;
 3. dokumentaciju utvrđenu člankom 22. ovoga Zakona.

Odluka o zahtjevu za davanje koncesije

Članak 19.

- (1) Poglavarstvo jedinice područne (regionalne) samouprave donosi odluku o zahtjevu za davanje koncesije za distribuciju plina na području gdje postoji distribucijski sustav u roku od šest mjeseci od dana primitka zahtjeva i objavljuje ju u »Narodnim novinama«, na internet stranicama jedinice područne (regionalne) samouprave i najmanje još jednim dnevnim novinama koje se uobičajeno prodaju na području za koje se daje koncesija.
- (2) Poglavarstvo jedinice područne (regionalne) samouprave donosi odluku o zahtjevu za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na sustavu koji će se povezati na postojeći distribucijski sustav u roku od šest mjeseci od dana primitka zahtjeva i objavljuje ju u Narodnim novinama, na internet stranicama jedinice područne (regionalne) samouprave i najmanje još jednim dnevnim novinama koje se uobičajeno prodaju na području za koje se daje koncesija.
- (3) U slučaju da odlukom iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije dana koncesija, poglavarstvo jedinice područne (regionalne) samouprave mora raspisati javni natječaj za davanje koncesije.

Javni natječaj za davanje koncesije

Članak 20.

- (1) Odluku o pokretanju postupka javnog natječaja za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina donosi predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave, a poglavarstvo objavljuje i provodi javni natječaj.
- (2) Javni natječaj za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina objavljuje se u »Narodnim novinama«, na internet stranicama jedinice područne (regionalne) samouprave i najmanje još jednim dnevnim novinama koje se uobičajeno prodaju na području za koje se daje koncesija. Rok za podnošenje prijave na javnom natječaju računa se od dana najkasnije objave.

Sadržaj javnog natječaja za davanje koncesije

Članak 21.

- (1) Odluka iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona sadrži:
 1. predmet koncesije;
 2. područje obuhvaćeno koncesijom;
 3. predviđeni kapacitet distribucijskog sustava;
 4. broj predviđenih kupaca;
 5. podatke iz prethodne energetske suglasnosti;
 6. razdoblje za koje se daje koncesija;
 7. podatke o financijskim sredstvima potrebnim za izgradnju distribucijskog sustava;
 8. podatke o izvodu iz detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijskoj dozvoli;
 9. podatke o visini godišnje naknade za koncesiju za distribuciju plina;
 10. druge obveze koncesionara, a osobito potrebu zaštite i očuvanja okoliša;
 11. uvjete otkaza ugovora o koncesiji;
 12. rok trajanja natječaja;
 13. podatke o mjestu, vremenu i načinu pregleda, odnosno preuzimanju natječajne dokumentacije;
 14. podatke o mjestu, vremenu i načinu predaje ponuda te otvaranju i razmatranju ponuda;
 15. druge zahtjeve od značaja za donošenje odluke o davanju koncesije.
- (2) Sastavni dio odluke iz stavka 1. ovoga članka je natječajna dokumentacija koja obuhvaća:
 1. izvod iz detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijsku dozvolu za proširenje distribucijskog sustava s pripadajućim idejnim rješenjem - stručnom podlogom za lokacijsku dozvolu. Minimalni obuhvat izvoda iz detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijske dozvole trebaju biti trase visokotlačnog distribucijskog plinovoda i redukcijske stanice;
 2. prethodnu energetske suglasnost;
 3. nacrt ugovora o koncesiji;
 4. druge podatke od značaja za donošenje odluke.

Dokumentacija uz zahtjev za davanje koncesije, odnosno ponudu

Članak 22.

- (1) Podnositelj zahtjeva za davanje koncesije, odnosno ponuditelj na natječaju za davanje koncesije dužan je priložiti sljedeće dokumente, odnosno izjave:
1. izvod iz sudskog, odnosno obrtnog registra;
 2. dozvolu Agencije za obavljanje djelatnosti distribucije plina, odnosno izjavu da će spomenutu dozvolu ishoditi do početka obavljanja djelatnosti distribucije plina;
 3. dokaz o vlasništvu nad objektima distribucijskog sustava ili dokaz da ima pravo korištenja distribucijskog sustava na temelju ugovora o zakupu ili drugog ugovora s vlasnikom sustava, ako se zahtjeva koncesija za obavljanje djelatnosti distribucije plina na području gdje postoji distribucijski sustav;
 4. prethodnu energetska suglasnost, ako se zahtjeva koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina;
 5. energetska suglasnost ako se zahtjeva koncesija za distribuciju plina na području gdje postoji distribucijski sustav;
 6. izjavu poslovne banke podnositelja zahtjeva, odnosno ponuditelja da raspolaže potrebnim financijskim sredstvima za obavljanje djelatnosti distribucije plina, odnosno da ima osigurana sredstva za izgradnju distribucijskog sustava;
 7. ugovor o koncesiji ili drugi akt na temelju kojeg podnositelj zahtjeva obavlja djelatnost distribucije plina, ako se zahtjeva koncesija za distribuciju plina na području gdje već postoji distribucijski sustav;
 8. potvrdu porezne uprave o plaćanju svih dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i druga javna davanja;
 9. ovjerovljenu izjavu o nekažnjavanju pravne osobe u svezi sa sudjelovanjem u kriminalnoj organizaciji, korupciji, prijeviri ili pranju novca, koju daje odgovorna osoba podnositelja zahtjeva, odnosno ponuditelja;
 10. vremenski plan (gantogram) izgradnje distribucijskog sustava po godinama uključujući i gantogram investiranja u distribucijski sustav po godinama s ukupnom visinom ulaganja u distribucijski sustav po odvojenim tehnološkim cjelinama, ako se zahtjeva koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina;
 11. instrument osiguranja plaćanja naknade za koncesiju u obliku bankarske garancije ili bjanko zadužnice ili bjanko mjenice ili drugi odgovarajući instrument osiguranja plaćanja;
 12. izjavu o roku u kojem će energetska subjekt za plin ako dobije koncesiju biti u stanju priključiti kupce na distribucijski sustav i započeti s isporukom plina, ako koncesija uključuje izgradnju distribucijskog sustava ili ako se zahtjeva koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina;
 13. izjavu o načinu plaćanja naknade za koncesiju;
 14. dokumentaciju koja dokazuje ispunjavanje uvjeta iz članka 15. stavka 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona o količinama godišnje isporuke plina;
 15. drugi dokument od značaja za donošenje odluke o davanju koncesije, po odluci podnositelja zahtjeva, odnosno davatelja koncesije;
 16. uporabnu dozvolu za objekte postojećeg distribucijskog sustava;
 17. drugi dokument kojim podnositelj zahtjeva za davanje koncesije, odnosno ponuditelj na natječaju za davanje koncesije dokazuje svoju osposobljenost za dobivanje koncesije.

Odluka o davanju koncesije na temelju natječaja

Članak 23.

- (1) Odluku o davanju koncesije za distribuciju plina ili koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na temelju javnog natječaja donosi predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave na prijedlog poglavarstva, u roku od šest mjeseci od dana isteka roka za podnošenje prijave za javni natječaj.
- (2) Prijedlogom iz stavka 1. ovoga članka, poglavarstvo predlaže davanje koncesije podnositelju zahtjeva za davanje koncesije, odnosno ponuditelju na natječaju za davanje koncesije za kojeg je na temelju dostavljene dokumentacije utvrđeno da ispunjava uvjete za davanje koncesije.
- (3) U slučaju da je ponudu na javni natječaj za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina dalo više ponuditelja koji ispunjavaju uvjete u pogledu sposobnosti za ostvarivanje koncesije i druge uvjete u skladu s natječajnom dokumentacijom, poglavarstvo jedinice područne (regionalne) samouprave će za davanje koncesije predložiti najpovoljnijeg ponuditelja čija ponuda je, prema kriterijima iz natječajne dokumentacije, posebno u pogledu povoljnosti ponude (tehnička i financijska), kapaciteta distribucijskog sustava, rokova za izgradnju sustava i priključenje kupaca i ponuđenih mjera očuvanja i zaštite okoliša, ocijenjena najpovoljnijom.
- (4) Protiv odluke o davanju koncesije žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ugovor o koncesiji

Članak 24.

- (1) Na temelju odluke o davanju koncesije, iz članka 23. ovoga Zakona, poglavarstvo jedinice područne (regionalne) samouprave, u roku od 60 dana od dana donošenja odluke, sklapa ugovor o koncesiji s podnositeljem zahtjeva za davanje koncesije, odnosno izabranim ponuditeljem na natječaju za davanje koncesije.
- (2) Ugovor o koncesiji iz stavka 1. ovoga članka sadrži:
 1. predmet koncesije;
 2. područje obuhvaćeno koncesijom;
 3. predviđeni kapacitet distribucijskog sustava;
 4. podatke iz energetske suglasnosti;
 5. razdoblje za koje se daje koncesija;
 6. rok u kojem će koncesionar biti u stanju priključiti kupce na distribucijski sustav;
 7. podatke o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju;
 8. uvjete raskida ugovora o koncesiji;
 9. prava i obveze koncesionara i davatelja koncesije u slučaju prestanka koncesije prije isteka razdoblja za koje je koncesija dana;
 10. posebna prava i obveze koncesionara i davatelja koncesije.
- (3) U slučaju da se koncesija daje za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na području gdje je potrebno izgraditi distribucijski sustav, sastavni dio ugovora o koncesiji je:
 1. izvod iz detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijska dozvola za proširenje distribucijskog sustava s pripadajućim idejnim rješenjem - stručnom podlogom za

lokacijsku dozvolu. Minimalni obuhvat izvoda iz detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijske dozvole trebaju biti trase visokotlačnog distribucijskog plinovoda i redukcijske stanice;

2. prethodna energetska suglasnost;
3. vremenski plan (gantogram) izgradnje distribucijskog sustava.

Prestanak koncesije

Članak 25.

(1) Koncesija prestaje:

1. istekom razdoblja za koje je koncesija dana;
2. likvidacijom ili stečajem koncesionara pravne osobe, odnosno stečajem ili smrću koncesionara fizičke osobe;
3. raskidom ugovora o koncesiji;
4. sporazumom davatelja koncesije i koncesionara.

(2) Prestanak koncesije utvrđuje poglavarstvo jedinice područne (regionalne) samouprave.

Oduzimanje koncesije

Članak 26.

(1) Koncesija se može oduzeti:

1. ako koncesionar ne obavlja distribuciju plina u skladu s ugovorom o koncesiji;
2. ako je koncesionaru oduzeta dozvola za obavljanje djelatnosti distribucije plina ili nije ishodio novu dozvolu po prestanku važenja ranije dozvole;
3. ako koncesionar ne plaća ugovorenu naknadu za koncesiju;
4. ako se izgradnja distribucijskog sustava ne odvija prema ugovorenoj dinamici i bitno odstupa od utvrđenih rokova ili ako koncesionar ne izgradi distribucijski sustav u skladu s ugovorom o koncesiji.

(2) Odluku o oduzimanju koncesije donosi tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave koje je donijelo odluku o davanju koncesije. Prije donošenja odluke o oduzimanju koncesije pozvat će se koncesionar da se u određenom roku izjasni o razlozima zbog kojih mu se namjerava oduzeti koncesija.

(3) Oduzimanjem koncesije nastupaju uvjeti za raskid ugovora o koncesiji.

(4) Koncesionar koji obavlja djelatnost distribucije plina kome je oduzeta koncesija dužan je nastaviti distribuciju plina sve dok davatelj koncesije ne osigura da distribuciju plina obavlja drugi energetska subjekt za plin, ali ne dulje od šest mjeseci od dana raskida ugovora o koncesiji.

Prijenos koncesije

Članak 27.

(1) Koncesija se može prenijeti na drugu osobu na koju koncesionar prenese pravo vlasništva na distribucijskom sustavu, pod uvjetima iz prethodnog ugovora o koncesiji, ako ti uvjeti

nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i pod uvjetom da ta osoba ispunjava uvjete za davanje koncesije.

- (2) Prijenos koncesije iz stavka 1. ovoga članka odobrava tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave koje je donijelo odluku o davanju koncesije, a ugovor o koncesiji s novim koncesionarom sklapa poglavarstvo u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o odobrenju prijenosa koncesije.
- (3) U postupku prijenosa koncesije, u pogledu uvjeta koje mora ispunjavati novi koncesionar, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o davanju koncesije.

Naknada za koncesiju

Članak 28.

- (1) Koncesionar plaća davatelju koncesije godišnju naknadu za koncesiju određenu ugovorom o koncesiji.
- (2) Naknada za koncesiju se sastoji od stalnog i promjenjivog dijela naknade.
- (3) Stalni dio naknade za koncesiju određuje se u iznosu od 10.000,00 kuna godišnje.
- (4) Promjenjivi dio naknade za koncesiju određuje se u iznosu do 0,5% od ostvarenog prihoda koncesionara ostvarenog obavljanjem djelatnosti distribucije plina u prethodnoj godini na području za koje se daje koncesija.
- (5) Način plaćanja naknade za koncesiju moguće je odrediti na godišnjoj, polugodišnjoj ili tromjesečnoj razini, a odredit će se ugovorom o koncesiji.
- (6) Minimalni iznos naknade za koncesiju jednak je stalnom dijelu naknade za koncesiju.
- (7) Davatelj koncesije dužan je izvješćivati Ministarstvo financija, Registar koncesija, o svim promjenama nastalim na temelju ugovora o koncesiji.

Dužnosti operatora distribucijskog sustava

Članak 29.

Operator distribucijskog sustava je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit distribucijski sustav;
2. priključiti na distribucijski sustav sve pravne i fizičke osobe koji ispunjavaju uvjete iz mrežnih pravila distribucijskog sustava, pravilnika o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom i ako imaju građevinsku dozvolu ili se prema odredbama posebnog propisa smatra da je građevina izgrađena na temelju građevinske dozvole;
3. uspostaviti i osigurati rad dispečerskog centra za vođenje distribucijskog sustava, sustava mjerenja, sustava za praćenje parametara kvalitete plina i kvalitete isporuke plina i uređaja za odorizaciju plina;
4. distribuirati plin na temelju sklopljenih ugovora;
5. izraditi plan za krizna stanja na temelju propisanih mjera, jednom godišnje ga ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje;
6. održavati parametre kvalitete plina i kvalitete isporuke plina, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;

7. osigurati objektivne, jednake i razvidne uvjete pristupa distribucijskom sustavu, u skladu s ovim Zakonom, pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, mrežnim pravilima distribucijskog sustava i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
8. osigurati, na razini distribucijskog sustava, mjerenje potrošnje plina, uključujući i očitavanja mjernih uređaja te u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina dostaviti operatoru transportnog sustava podatke potrebne za uravnoteživanje plinskog sustava;
9. izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja distribucijskog sustava;
10. izraditi i dostaviti Agenciji godišnji financijski plan;
11. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti distribucijskog sustava, o izvršenju plana razvoja sustava, kvaliteti zadovoljavanja potreba korisnika, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona;
12. davati propisane informacije operatoru transportnog sustava i operatorima povezanih distribucijskih sustava radi sigurnog i učinkovitog funkcioniranja i razvoja međusobno povezanih sustava;
13. davati propisane informacije sudionicima tržišta čija oprema je izravno priključena na distribucijski sustav, dovoljno unaprijed, o opsegu i danu obustave distribucije plina i očekivanom smanjenju distribucijskih kapaciteta;
14. osigurati zaštitu povjerljivih podataka komercijalne prirode koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne.

Prava operatora distribucijskog sustava

Članak 30.

Operator distribucijskog sustava ima pravo:

1. odbiti pristup distribucijskom sustavu pod uvjetima iz članka 54. ovoga Zakona;
2. kupiti plin radi vlastite potrošnje i nadoknade gubitaka plina u distribucijskom sustavu;
3. uspostaviti i osigurati rad vlastite telekomunikacijske mreže za nadzor, mjerenje i automatizaciju distribucijskog sustava;
4. ograničiti ili prekinuti ugovorenu distribuciju plina:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti;
 - b) u slučaju kriznog stanja i radi sprečavanja nastanka kriznog stanja;
 - c) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije distribucijskog sustava;
 - d) radi otklanjanja kvarova na distribucijskom sustavu;
 - e) kada uređaji priključeni na distribucijski sustav preuzimaju plin na način koji bi mogao ugroziti život i zdravlje ljudi ili imovinu;
 - f) u slučaju neovlaštene potrošnje i neovlaštene distribucije plina;
 - g) u slučajevima kad se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza, u skladu s općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

VI. OPERATOR SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA

Određivanje operatora sustava skladišta plina

Članak 31.

Operator sustava skladišta plina je pravna ili fizička osoba koja ima dozvolu za obavljanje djelatnosti skladištenja plina.

Dužnosti operatora sustava skladišta plina

Članak 32.

Operator sustava skladišta plina je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit sustav skladišta plina;
2. imati uporabnu dozvolu za objekte sustava skladišta plina;
3. priključiti sustav skladišta plina na plinski sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilima korištenja sustava skladišta plina, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
4. uspostaviti i osigurati rad upravljačkog centra za operativno vođenje sustava skladišta plina i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina;
5. skladištiti plin na temelju sklopljenih ugovora;
6. osigurati objektivne, jednake i razvidne uvjete pristupa sustavu skladišta plina, u skladu s ovim Zakonom, pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
7. izraditi plan za krizna stanja na temelju propisanih mjera, jednom godišnje ga ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje;
8. izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja sustava skladišta plina;
9. izraditi i dostaviti Agenciji godišnji financijski plan;
10. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti sustava, o izvršenju plana razvoja sustava, kvaliteti zadovoljavanja potreba korisnika, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona;
11. davati propisane informacije operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava i operatoru terminala za UPP radi pouzdanog, sigurnog i učinkovitog funkcioniranja i razvoja međusobno povezanih sustava;
12. davati propisane informacije sudionicima tržišta, dovoljno unaprijed, o opsegu i danu obustave rada sustava skladišta plina i očekivanom smanjenju skladišnih kapaciteta;
13. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz sustav skladišta plina te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata sustava skladišta plina, u skladu s pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima;
14. osigurati zaštitu povjerljivih podataka komercijalne prirode koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne.

Prava operatora sustava skladišta plina

Članak 33.

Operator sustava skladišta plina ima pravo:

1. odbiti pristup sustavu skladišta plina pod uvjetima iz članka 54. ovoga Zakona;
2. kupiti plin radi vlastite potrošnje i nadoknade gubitaka plina u sustavu skladišta plina te radi održavanja osnovne mase plina u skladištu;
3. ograničiti ili privremeno prekinuti ugovoreno skladištenje plina:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti;
 - b) u slučaju kriznog stanja i radi sprečavanja nastanka kriznog stanja;
 - c) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije sustava skladišta plina;
 - d) radi otklanjanja kvarova na sustavu skladišta plina;
 - e) u slučajevima kad se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza, u skladu s općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

VII. OPERATOR TERMINALA ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN*Određivanje operatora terminala za ukapljeni prirodni plin*

Članak 34.

Operator terminala za UPP je pravna ili fizička osoba koja ima dozvolu za obavljanje djelatnosti upravljanja terminalom za UPP.

Dužnosti operatora terminala za ukapljeni prirodni plin

Članak 35.

Operator terminala za UPP je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit terminal za UPP;
2. imati uporabnu dozvolu za postojeće objekte terminala za UPP;
3. priključiti terminal za UPP na transportni sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, pravilima korištenja terminala za UPP, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
4. uspostaviti i osigurati rad centra za operativno vođenje terminala za UPP i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina;
5. iskrcevati i ponovno uplinjavati UPP na temelju sklopljenih ugovora;
6. osigurati objektivne, jednake i razvidne uvjete pristupa terminalu za UPP, u skladu s ovim Zakonom, pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
7. izraditi plan za krizna stanja na temelju propisanih mjera, jednom godišnje ga ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje;

8. izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja terminala za UPP;
9. izraditi i dostaviti Agenciji godišnji financijski plan;
10. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti terminala za UPP, o izvršenju plana razvoja sustava, kvaliteti zadovoljavanja potreba korisnika, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona;
11. davati propisane informacije operatoru transportnog sustava radi pouzdanog, sigurnog i učinkovitog funkcioniranja i razvoja međusobno povezanih sustava;
12. davati propisane informacije sudionicima tržišta, dovoljno unaprijed, o opsegu i danu obustave rada terminala za UPP i očekivanom smanjenju kapaciteta terminala za UPP;
13. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz terminal za UPP te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata terminala za UPP, u skladu s pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima;
14. osigurati zaštitu povjerljivih podataka komercijalne prirode koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne.

Prava operatora terminala za ukapljeni prirodni plin

Članak 36.

Operator terminala za UPP ima pravo:

1. odbiti pristup terminalu za UPP pod uvjetima iz članka 54. ovoga Zakona;
2. kupiti plin radi vlastite potrošnje i nadoknade gubitaka plina u terminalu za UPP;
3. ograničiti ili privremeno prekinuti ugovoreni iskrcaj i ponovno uplinjavanje UPP-a:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti;
 - b) u slučaju kriznog stanja i radi sprečavanja nastanka kriznog stanja;
 - c) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije terminala za UPP;
 - d) radi otklanjanja kvarova na terminalu za UPP;
 - e) u slučajevima kad se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza, u skladu s općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

VIII. OPSKRBLJIVAČ

Izbor opskrbljivača plinom povlaštenog kupca

Članak 37.

Povlašteni kupac ima pravo na slobodan izbor opskrbljivača plinom, što uključuje i pravo na promjenu opskrbljivača plinom, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

Određivanje dobavljača plina za tarifnog kupca

Članak 38.

- (1) Za dobavljača plina za opskrbljivače tarifnih kupaca u Republici Hrvatskoj određuje se tvrtka INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d., Zagreb.
- (2) Vlada Republike Hrvatske će, na prijedlog Ministarstva, dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca, odrediti cijenu za dobavu plina, a za određivanje cijene može uzeti u obzir razdoblje isporuke, sezonu ili dnevnu dinamiku isporuke, kvalitetu i druge elemente isporučenog plina.

Određivanje opskrbljivača plinom tarifnog kupca

Članak 39.

Energetski subjekt za plin koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavlja djelatnost distribucije plina na određenom području, na temelju koncesije ili druge pravne osnove, određuje se opskrbljivačem tarifnih kupaca na tom području.

Dužnosti opskrbljivača plinom

Članak 40.

Opskrbljivač plinom je dužan:

1. imati dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe prirodnim plinom;
2. obavljati djelatnost opskrbe plinom na siguran, pouzdan i učinkovit način, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom i uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom;
3. davati propisane informacije operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP, radi pouzdanog, sigurnog i učinkovitog funkcioniranja i razvoja međusobno povezanih sustava;
4. opskrbljivati plinom kupce na temelju sklopljenih ugovora;
5. ako obavlja djelatnost opskrbe tarifnih kupaca, odnosno ako je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, opskrbljivati plinom kupce po reguliranim cijenama;
6. ako obavlja djelatnost dobave plina, opskrbljivati po reguliranim cijenama opskrbljivače tarifnih kupaca;
7. ako obavlja djelatnost opskrbe tarifnih kupaca, odnosno ako je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, dostavljati dobavljaču plina podatke o strukturi potrošnje tarifnih kupaca;
8. ako je nositelj obveze javne usluge dobave plina, opskrbljivati plinom po reguliranim cijenama nositelja obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo;
9. ako je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, informirati kupca o njegovom pravu da izabere bilo kojeg drugog opskrbljivača, što uključuje pravo kupca da nakon toga može ponovno zatražiti opskrbu od strane nositelja obveze javne usluge opskrbe plinom;

10. prilikom proglašenja kriznog stanja i radi sprečavanja nastanka kriznog stanja, pridržavati se uputa dispečerskog, odnosno upravljačkog centra odgovarajućeg operatora;
11. osigurati podudarnost količine plina koju preuzme iz plinskog sustava s količinom plina koju je predao u plinski sustav, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom, pravilima korištenja sustava skladišta plina, pravilima korištenja terminala za UPP i drugim posebnim propisima;
12. objavljivati i održavati ugovorene parametre kvalitete opskrbe plinom kupaca, u skladu s općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
13. u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, odvojeno voditi podatke koji se odnose na opskrbu povlaštenih kupaca i opskrbu tarifnih kupaca, odnosno opskrbu povlaštenih kupaca korisnika javne usluge opskrbe plinom, odnosno dobave plina;
14. dostavljati operatoru transportnog sustava propisane podatke o svim sklopljenim ugovorima o opskrbi plinom;
15. ukoliko opskrbljuje zaštićenog kupca iz članka 48. ovoga Zakona, opskrbljivati ga dostatnom količinom plina, u skladu s uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom i u slučaju:
 - a. djelomičnog poremećaja u opskrbi plinom koji uzrokuje smanjenje uvoza plina u Republiku Hrvatsku i smanjenje proizvodnje domaćeg plina do 20%, u trajanju utvrđenom uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom, ali ne duže od 30 dana;
 - b. ekstremno niskih srednjih dnevnih temperatura zraka u petodnevnom razdoblju, prema izračunu Državnog hidrometeorološkog zavoda, u razdoblju od 1. prosinca do 1. ožujka, u skladu s uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom;
16. najkasnije do 31. siječnja tekuće godine dostaviti ministru izvješće o ostvarenju sigurnosti opskrbe u protekloj kalendarskoj godini, u skladu s uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom.

Prava opskrbljivača plinom

Članak 41.

Opskrbljivač plinom ima pravo:

1. kupovati i prodavati plin, odnosno opskrbljivati plinom druge sudionike na tržištu plina;
2. na dobavu plina po reguliranim cijenama, ukoliko opskrbljuje tarifne kupce na temelju ugovora ili ovoga Zakona;
3. koristiti, po reguliranim cijenama, usluge operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina te usluge operatora terminala za UPP, na temelju sklopljenih ugovora;
4. na pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina, uključujući pristup operativnoj akumulaciji, u skladu s ovim Zakonom, pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom i uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom;
5. obustaviti ili prekinuti isporuku u slučaju neovlaštene potrošnje plina;
6. obustaviti ili prekinuti isporuku u slučaju kada se kupac ne pridržava ugovornih obveza, u skladu sa općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

IX. KUPAC

Određivanje povlaštenog kupca

Članak 42.

Povlašteni kupac je:

1. kupac koji troši plin za proizvodnju električne energije, neovisno o iznosu godišnje potrošnje i u granicama količine plina namijenjene takvoj uporabi;
2. kupac koji troši plin za istodobnu proizvodnju električne i toplinske energije, neovisno o iznosu godišnje potrošnje i u granicama količine plina namijenjene takvoj uporabi;
3. krajnji kupac koji je u prethodnoj kalendarskoj godini trošio više od 25 milijuna prostornih metara (m³) plina;
4. kupac koji troši plin za obavljanje djelatnosti proizvodnje sirovog željeza, čelika i ferolegura, uz godišnju proizvodnju od najmanje 50.000 tona sirovog čelika.

Dužnosti povlaštenog kupca

Članak 43.

Povlašteni kupac je dužan:

1. priključiti svoje uređaje za prihvatanje plina na transportni sustav ili odgovarajući distribucijski sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
2. omogućiti operatoru transportnog ili distribucijskog sustava, na koji je povlašteni kupac priključen, ugradnju mjernog uređaja (plinomjera);
3. osigurati operatoru sustava, na koji je povlašteni kupac priključen, pristup mjernom uređaju;
4. pridržavati se uputa dispečerskih ili upravljačkih centara;
5. održavati uređaj za prihvatanje plina u takvom stanju da ne predstavlja opasnost za život i zdravlje ljudi ili imovinu te u slučaju kvara takav kvar ukloniti bez odgađanja;
6. pridržavati se pravilnika o organizaciji tržišta prirodnog plina, mrežnih pravila transportnog sustava, mrežnih pravila distribucijskog sustava, pravila korištenja sustava skladišta plina, pravila korištenja terminala za UPP, pravilnika o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom;
7. davati potrebne informacije operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP, u slučaju da ugovori korištenje njihovih usluga;
8. u slučaju da ugovori korištenje transportnog ili distribucijskog sustava, osigurati podudarnost količina plina koje preuzme iz plinskog sustava s količinama koje je predao u plinski sustav, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

Prava povlaštenog kupca

Članak 44.

Povlašteni kupac ima pravo:

1. na slobodan izbor i promjenu opskrbljivača plinom, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
2. priključiti svoje uređaje za prihvatanje plina na transportni sustav ili distribucijski sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, odnosno mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
3. koristiti, po reguliranim cijenama, usluge operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina te usluge operatora terminala za UPP, na temelju sklopljenih ugovora;
4. izgraditi izravni plinovod pod uvjetima propisanim ovim Zakonom;
5. na pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina, uključujući pristup operativnoj akumulaciji, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom i uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom;
6. na opskrbu plinom od strane opskrbljivača koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom, ako je kupac iz kategorije kućanstvo.

Određivanje tarifnog kupca

Članak 45.

- (1) Tarifni kupac je svaki kupac koji nema status povlaštenog kupca.
- (2) Tarifni kupac stječe status povlaštenog kupca u roku određenom člankom 67. ovoga Zakona.

Dužnosti tarifnog kupca

Članak 46.

Tarifni kupac je dužan:

1. priključiti svoje uređaje za prihvatanje plina na transportni sustav ili odgovarajući distribucijski sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom;
2. omogućiti operatoru transportnog ili distribucijskog sustava, na koji je tarifni kupac priključen, ugradnju mjernog uređaja (plinomjera);
3. osigurati operatoru sustava, na koji je tarifni kupac priključen, pristup mjernom uređaju;
4. pridržavati se uputa dispečerskih centara;
5. održavati uređaj za prihvatanje plina u takvom stanju da ne predstavlja opasnost za život i zdravlje ljudi ili imovinu te u slučaju kvara takav kvar ukloniti bez odgađanja;
6. pridržavati se pravilnika o organizaciji tržišta prirodnog plina, mrežnih pravila transportnog sustava, mrežnih pravila distribucijskog sustava, pravilnika o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom.

*Prava tarifnog kupca**Članak 47.*

Tarifni kupac ima pravo:

1. na opskrbu plinom po reguliranim cijenama;
2. priključiti svoje uređaje za prihvata plina na transportni sustav ili distribucijski sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, odnosno mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

*Zaštićeni kupac**Članak 48.*

Zaštićeni kupac je:

1. kućanstvo;
2. kupac koji obavlja zdravstvenu djelatnost (uključujući rehabilitaciju i skrb o bolesnicima), odgojno-obrazovne djelatnosti i djelatnosti u području socijalne skrbi te kupac koji kupuje plin za grijanje prostora namijenjenih smještaju ljudi (studentski domovi, hoteli i drugi objekti koji se koriste za noćenje);
3. kupac koji kupuje plin radi proizvodnje toplinske energije za grijanje prostora kupaca iz točke 1. i 2. ovoga članka i to u opsegu potrebnom za proizvodnju te toplinske energije;
4. operator sustava koji kupuje plin za vlastitu potrošnju, odnosno za pogon plinskog sustava.

X. RAZDVAJANJE DJELATNOSTI

Razdvajanje djelatnosti operatora transportnog sustava, distribucijskog sustava, terminala za UPP i sustava skladišta plina

Članak 49.

- (1) Djelatnost operatora transportnog sustava, uključujući operatora koji je dio vertikalno integriranog energetskeg subjekta, mora biti organizirana u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina.
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i na djelatnost operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP.
- (3) Djelatnost operatora distribucijskog sustava koji je dio horizontalno integriranog subjekta, mora biti organizirana u samostalnom pravnom subjektu i neovisno od djelatnosti izvan sektora plina.
- (4) Neovisnost operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP, u skladu sa stavkom 1. i 2. ovoga članka, osigurava se tako da:

- a) članovi uprave operatora koji je dio vertikalno integriranog energetskeg subjekta ne smiju sudjelovati u upravljanju drugim djelatnostima u sektoru plina, različitim od djelatnosti odnosno operatora;
 - b) se uzimaju u obzir profesionalni interesi članova uprave operatora;
 - c) operator samostalno odlučuje o sredstvima nužnim za pogon, održavanje i razvoj sustava kojim upravlja, neovisno od drugih djelatnosti koje obavlja vertikalno integrirani energetskegi subjekt. Ovime se ne mijenja pravo vladajućeg društva u sustavu vertikalno integriranog energetskeg subjekta da operatoru odobrava godišnji financijski plan i postavlja granice njegove zaduženosti. Vladajuće društvo nema pravo operatoru sustava davati upute vezane uz njegovo svakodnevno poslovanje niti uz pojedinačne odluke o izgradnji ili modernizaciji dijelova sustava kojima upravlja operator ako takva odluka proizlazi iz odobrenog godišnjeg financijskog plana.
- (5) Neovisnost operatora distribucijskog sustava, u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, osigurava se tako da:
- a) članovi uprave operatora koji je dio horizontalno integriranog subjekta ne smiju sudjelovati u upravljanju drugim djelatnostima izvan sektora plina;
 - b) se uzimaju u obzir profesionalni interesi članova uprave operatora;
 - c) operator samostalno odlučuje o sredstvima nužnim za pogon, održavanje i razvoj sustava kojim upravlja, neovisno od drugih djelatnosti koje obavlja horizontalno integrirani subjekt. Ovime se ne mijenja pravo vladajućeg društva u sustavu horizontalno integriranog subjekta da operatoru odobrava godišnji financijski plan i postavlja granice njegove zaduženosti. Vladajuće društvo nema pravo operatoru sustava davati upute vezane uz njegovo svakodnevno poslovanje niti uz pojedinačne odluke o izgradnji ili modernizaciji dijelova sustava kojima upravlja operator ako takva odluka proizlazi iz odobrenog godišnjeg financijskog plana.
- (6) Operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP dužan je donijeti program mjera radi osiguranja primjene nepristranih uvjeta pristupa sustavu kojim upravlja, uključujući i posebne obveze zaposlenika i dostaviti ga Agenciji na mišljenje.
- (7) Operator je dužan do 1. ožujka svake godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće o provedbi programa mjera, iz stavka 6. ovoga članka, za prethodnu godinu. Operator je dužan objaviti na svojim internet stranicama program mjera i izvješće o provedbi programa mjera za prethodnu godinu.
- (8) Odredbe stavka 2., 4. i 6. ovoga članka ne primjenjuju se na operatora distribucijskog sustava koji je dio vertikalno integriranog energetskeg subjekta koji ima manje od 100.000 kupaca priključenih na distribucijski sustav.

Mješoviti operator

Članak 50.

- (1) Iznimno od odredbe članka 49. stavka 1. i 2. ovoga Zakona, djelatnost operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP, može biti organizirana zajedno, u okviru djelatnosti mješovitog operatora, ali odvojeno od djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom.
- (2) Na dužnosti i prava mješovitog operatora odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o dužnostima i pravima operatora transportnog sustava, uključujući odredbe o dužnostima i pravima operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP.

- (3) Mješoviti operator koji je dio vertikalno integriranog energetskeg subjekta mora svoje djelatnosti organizirati u samostalnom pravnom subjektu neovisno od djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom.
- (4) Neovisnost mješovitog operatora, u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, osigurava se tako da:
 - a) članovi uprave mješovitog operatora koji je dio integriranog energetskeg subjekata ne smiju sudjelovati u upravljanju djelatnostima proizvodnje i opskrbe plinom;
 - b) se uzimaju u obzir profesionalni interesi članova uprave mješovitog operatora;
 - c) mješoviti operator samostalno odlučuje o sredstvima nužnim za pogon, održavanje i razvoj sustava kojim upravlja, neovisno od djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom. Ovime se ne mijenja pravo vladajućeg društva u sustavu integriranog subjekta da mješovitom operatoru odobrava godišnji financijski plan i postavlja granice njegove zaduženosti. Vladajuće društvo nema pravo mješovitom operatoru davati upute vezane uz njegovo svakodnevno poslovanje niti uz pojedinačne odluke o izgradnji ili modernizaciji dijelova sustava kojima upravlja mješoviti operator ako takva odluka proizlazi iz odobrenog godišnjeg financijskog plana.
- (5) Mješoviti operator dužan je donijeti program mjera radi osiguranja primjene nepristranih uvjeta pristupa sustavu kojim upravlja, uključujući i posebne obveze zaposlenika i dostaviti ga Agenciji na mišljenje.
- (6) Mješoviti operator je dužan do 1. ožujka svake godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće o provedbi programa mjera, iz stavka 5. ovoga članka, za prethodnu godinu. Mješoviti operator je dužan objaviti na svojim internet stranicama program mjera i izvješće o provedbi programa mjera za prethodnu godinu.

Računovodstveno razdvajanje djelatnosti

Članak 51.

- (1) Energetski subjekti za plin dužni su izraditi, objaviti i dati na reviziju godišnje financijske izvještaje, u skladu s Zakonom o računovodstvu i Zakonom o reviziji. Energetski subjekti za plin koji nemaju zakonsku obvezu objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja moraju omogućiti javnosti uvid u svoje financijske izvještaje u mjestu svoga sjedišta. Revizija godišnjeg financijskog izvještaja mora potvrditi da se poštivalo načelo nediskriminacije korisnika plinskog sustava i izbjegavanja međusobnog subvencioniranja reguliranih i tržišnih djelatnosti u sektoru plina. Godišnji financijski izvještaji moraju sadržavati sve podatke o transakcijama s povezanim energetskeg subjektima.
- (2) Energetski subjekti za plin dužni su u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, odvojeno voditi podatke koji se odnose na djelatnost transporta plina, distribucije plina, skladištenja plina te upravljanja terminalom za UPP radi primjene načela nediskriminacije korisnika plinskog sustava, izbjegavanja međusobnog subvencioniranja reguliranih i tržišnih djelatnosti i narušavanja tržišnog natjecanja. Za ostale djelatnosti u sektoru plina, energetski subjekti za plin dužni su odvojeno voditi podatke koji mogu biti konsolidirani.
- (3) Energetski subjekti za plin dužni su u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, odvojeno voditi podatke koji se odnose na djelatnost opskrbe povlaštenih kupaca i djelatnost opskrbe tarifnih kupaca.
- (4) Nakon otvaranja tržišta plina, energetski subjekt za plin dužan je u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, odvojeno voditi podatke koji se odnose na dobavu plina, odnosno opskrbu plinom kupaca iz članka 69. stavka 1. ovoga Zakona i podatke koji se odnose na opskrbu ostalih povlaštenih kupaca.

- (5) U okviru pravila internog knjigovodstva, energetske subjekti za plin dužni su utvrditi pravila za raspoređivanje imovine, obveza, prihoda, troškova i amortizacije na djelatnost transporta, distribucije i skladištenja plina, upravljanja terminalom za UPP te ostale djelatnosti u sektoru plina.

Pravo pristupa poslovnim knjigama

Članak 52.

Energetski subjekt za plin dužan je omogućiti Agenciji pristup poslovnim knjigama, što uključuje pravo Agencije da zahtjeva sve potrebne obavijesti te dostavu potrebnih podataka, neposredan uvid u poslovne knjige, knjigovodstvene isprave, financijske izvještaje i drugu dokumentaciju energetskog subjekta i poduzimanje drugih radnji potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije.

XI. PRAVO PRISTUPA TREĆE STRANE

Pristup treće strane

Članak 53.

- (1) Proizvođač plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP dužan je osigurati učinkovit i nediskriminirajući pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina i terminalu za UPP, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina, općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage, mrežnim pravilima transportnog sustava, odnosno mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilima korištenja sustava skladišta plina, odnosno pravilima korištenja terminala za UPP.
- (2) Operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP ne smije koristiti povjerljive podatke komercijalne prirode dobivene od trećih osoba prilikom prodaje ili kupnje plina za svoje potrebe, odnosno suprotno svrsi radi koje su ti podaci dobiveni.
- (3) Pristup transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina i terminalu za UPP omogućuje se primjenom reguliranog pristupa treće strane, a pristup mreži proizvodnih plinovoda omogućuje se primjenom pregovaračkog pristupa treće strane.
- (4) Regulirani pristup treće strane temelji se na objavljenom tarifnom sustavu, odnosno metodologiji i tarifnim stavkama za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina i korištenje terminala za UPP, koji se primjenjuje objektivno i jednako za sve sudionike na tržištu plina.
- (5) Pregovarački pristup treće strane temelji se na komercijalnim uvjetima pristupa mreži proizvodnih plinovoda, koji su predmet pregovora.

Odbijanje pristupa treće strane

Članak 54.

- (1) Proizvođač plina ima pravo odbiti pristup mreži proizvodnih plinovoda u slučaju:
 - a) nedostatka kapaciteta;
 - b) neusklađenosti tehničkih specifikacija koje se ne mogu prevladati na razuman način;
 - c) potrebe izbjegavanja poteškoća, koje se ne mogu izbjeći na razuman način, koje bi mogle ugroziti sadašnju i buduću proizvodnju ugljikovodika, uključujući i proizvodnju s polja ograničene ekonomske održivosti;
 - d) potrebe poštivanja valjano potkrijepljenih, razumnih potreba vlasnika ili operatora mreže proizvodnih plinovoda i interesa svih drugih korisnika mreže proizvodnih plinovoda ili povezanih objekata i postrojenja za obradu plina.
- (2) Operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP ima pravo odbiti pristup sustavu trećoj strani u slučaju:
 - a) nedostatka kapaciteta;
 - b) kada bi ga pristup sustavu onemogućio u izvršavanju obveze javne usluge;
 - c) kada bi pristup sustavu mogao izazvati ozbiljne financijske i gospodarske poteškoće energetsom subjektu, s obzirom na ugovore tipa "uzmi ili plati" sklopljene prije podnošenja zahtjeva za odobrenje pristupa, pod uvjetima iz članka 55. ovoga Zakona.
- (3) Proizvođač plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP mora, u slučaju odbijanja pristupa sustavu, dostaviti stranci pisanu odluku s razlozima odbijanja pristupa.
- (4) Nezadovoljna stranka ima pravo podnijeti žalbu Agenciji na odluku energetske subjekta o odbijanju pristupa sustavu ili na uvjete pristupa sustavu.
- (5) Agencija je dužna donijeti odluku u roku od 60 dana od dana podnošenja žalbe. Odluka Agencija je konačna, a nezadovoljna stranka može protiv odluke Agencije pokrenuti upravni spor.
- (6) Proizvođač plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP koji odbije pristup sustavu zbog nedostatka kapaciteta ili nepostojanja priključka mora, u razumnom vremenu, učiniti potrebne preinake i zahvate u sustavu da bi se omogućio pristup, ukoliko su oni ekonomski isplativi ili ako ih je voljan financirati potencijalni korisnik.

Izuzeće za ugovore 'uzmi ili plati'

Članak 55.

- (1) Energetski subjekt za plin koji je suočen ili smatra da će biti suočen s ozbiljnim ekonomskim i financijskim poteškoćama, zbog obveza prihvaćenih u jednom ili više ugovora tipa "uzmi ili plati", može Agenciji dostaviti zahtjev za privremeno izuzeće od primjene prava na pristup treće strane iz članka 53. ovoga Zakona. Zahtjev se može podnijeti, od slučaja do slučaja, prije ili odmah nakon odbijanja pristupa sustavu. Zahtjevu mora biti priložena dokumentacija sa svim relevantnim informacijama o prirodi i obimu problema te naporima koje je energetski subjekt za plin uložio u svrhu rješavanja problema.
- (2) U slučaju da druga rješenja nisu na raspolaganju, Agencija može odobriti izuzeće od primjene prava na pristup treće strane uzimajući u obzir:

- a) cilj postizanja konkurentnog tržišta plina;
 - b) potrebu ispunjavanja obveza javne usluge i osiguranje sigurnosti opskrbe;
 - c) položaj energetskog subjekta za plin na tržištu i stvarnu razinu tržišnog natjecanja;
 - d) ozbiljnost ekonomskih i financijskih poteškoća s kojima se suočava energetski subjekt za plin i povlašteni kupac;
 - e) dan sklapanja ugovora te uvjete jednog ili više ugovora tipa "uzmi ili plati" o kojima se radi, uključujući i opseg u kojem oni omogućavaju promjene na tržištu;
 - f) napore uložene u svrhu pronalaženja rješenja problema;
 - g) mjeru do koje je energetski subjekt za plin, prihvaćajući uvjete iz ugovora tipa "uzmi ili plati", mogao predvidjeti mogućnost pojave ozbiljnih ekonomskih i financijskih poteškoća;
 - h) razinu povezanosti sustava s drugim sustavima i mogućnost uzajamnog djelovanja;
 - i) posljedice koje bi odobrenje izuzeća imalo na provođenje ovoga Zakona u pogledu ispravnog funkcioniranja tržišta plina.
- (3) Ozbiljnim gospodarskim i financijskim poteškoćama iz stavka 1. ovoga članka neće se smatrati ako opskrba plinom ne padne ispod minimalno zajamčenih količina preuzetog plina definiranih u ugovorima tipa "uzmi ili plati" ili sve dok se ugovori tipa "uzmi ili plati" mogu prilagoditi ili dok je energetski subjekt za plin u stanju pronaći drugo rješenje.

Izravni plinovod

Članak 56.

Energetski subjekt za plin koji želi ugovoriti opskrbu plina, ali mu je pravomoćnom odlukom odbijeno pravo na pristup distribucijskom ili transportnom sustavu, ima pravo izgraditi izravni plinovod.

Izuzeće za novu infrastrukturu

Članak 57.

- (1) Veliki novi infrastrukturni objekti plinskog sustava kao što su međudržavni spojni plinovod, sustav skladišta plina i objekti za UPP, mogu se na zahtjev izuzeti od primjene prava na pristup treće strane iz članka 53. ovoga Zakona pod sljedećim uvjetima:
- a) ulaganje mora pojačati tržišno natjecanje u opskrbi plinom i povećati sigurnost opskrbe;
 - b) razina rizika povezanog s ulaganjem je takva da se ulaganje ne bi ostvarilo, osim ukoliko se izuzeće ne odobri;
 - c) infrastruktura mora biti u vlasništvu fizičke ili pravne osobe u samostalnom pravnom subjektu odvojenom od operatora sustava u okviru kojeg će nova infrastruktura biti izgrađena;
 - d) korisnici nove infrastrukture moraju plaćati naknadu za korištenje infrastrukture;
 - e) izuzeće nije štetno za tržišno natjecanje ili učinkovito funkcioniranje tržišta ili učinkovito funkcioniranje reguliranog sustava na koji je nova infrastruktura priključena.
- (2) Stavak 1. ovoga članka se primjenjuje i na značajna povećanja kapaciteta postojećih infrastruktura i nadogradnje ovih infrastruktura kojima se omogućava razvoj novih izvora opskrbe plinom.

- (3) Odluku o izuzeću iz stavka 1. i 2. ovoga članka donosi Agencija. Odluka Agencije o izuzeću mora biti obrazložena i objavljena u "Narodnim novinama".
- (4) Odluka o izuzeću iz stavka 1. i 2. ovoga članka može obuhvatiti cijelu ili dijelove nove infrastrukture, postojeću infrastrukturu sa značajno povećanim kapacitetom ili nadograđenu postojeću infrastrukturu.
- (5) Prije donošenja odluke o izuzeću iz stavka 1. i 2. ovoga članka Agencija je dužna razmotriti potrebu za utvrđivanjem uvjeta u pogledu trajanja izuzeća i nediskriminirajućeg pristupa međudržavnom spojnom plinovodu. Agencija će uzeti u obzir trajanje ugovora, dodatne kapacitete koje treba izgraditi ili izmjenu postojećih kapaciteta, vremenski horizont projekta i ostale posebne okolnosti. Agencija mora brinuti da pravila i mehanizmi za upravljanje i raspodjelu kapaciteta ne sprečavaju provedbu dugoročnih ugovora.
- (6) U slučaju međudržavnog spojnog plinovoda, svaka odluka o izuzeću može se donijeti samo nakon konzultacija s drugim državama ili regulatornim tijelima kojih se to tiče.

XII. NADZOR

Članak 58.

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Državni inspektorat i drugi nadležni inspektori prema posebnim propisima.

XIII. KAZNE NE ODREDBE

Članak 59.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj proizvođač plina koji:
 - ne osigura objektivne, jednake i razvidne uvjete pristupa mreži proizvodnih plinovoda, suprotno članku 8. točki 5. i članku 53. stavku 1. i 3. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije operatoru transportnog sustava, suprotno članku 8. točki 6. ovoga Zakona;
 - ne izradi, ažurira i dostavi ministru na odobrenje plan za krizna stanja, suprotno članku 8. točki 7. ovoga Zakona;
 - ne izradi, objavi i ažurira petogodišnji plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda, suprotno članku 8. točki 9. ovoga Zakona;
 - u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, odvojeno ne vodi podatke koji se odnose na djelatnost proizvodnje plina u odnosu na ostale djelatnosti u sektoru plina, suprotno članku 51. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, suprotno članku 52. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba proizvođača plina.

Članak 60.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator transportnog sustava koji:

- ne priključi na transportni sustav pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete iz mrežnih pravila transportnog sustava, pravilnika o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom, suprotno članku 11. točki 5. ovoga Zakona;
 - ne transportira plin na temelju sklopljenih ugovora, suprotno članku 6. stavku 1. i 4. i članku 11. točki 7. ovoga Zakona;
 - ne osigura uvjete pristupa transportnom sustavu, suprotno članku 11. točki 9. i članku 53. stavku 1. i 3. ovoga Zakona;
 - ne izradi, ažurira i dostavi ministru na odobrenje plan za krizna stanja, suprotno članku 11. točki 10. ovoga Zakona;
 - ne izradi, objavi i ažurira petogodišnji plan razvoja transportnog sustava, suprotno članku 11. točki 12. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji godišnji financijski plan, suprotno članku 11. točki 13. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti transportnog sustava, suprotno članku 11. točki 14. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije operatoru povezanog transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP, suprotno članku 11. točki 15. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije sudionicima tržišta, čija je oprema izravno priključena na transportni sustav, o opsegu i danu obustave transporta plina i očekivanom smanjenju transportnih kapaciteta, suprotno članku 11. točki 16. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz transportni sustav te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata transportnog sustava, u skladu s pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima, suprotno članku 11. točki 17. ovoga Zakona;
 - ne osigura zaštitu povjerljivih podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne, suprotno članku 11. točki 18. ovoga Zakona;
 - ne vodi evidenciju svih propisanih podataka o sklopljenim ugovorima o opskrbi plinom, suprotno članku 11. točki 19. ovoga Zakona;
 - ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, suprotno članku 49. stavku 1. ovoga Zakona;
 - ne osigura neovisnost od drugih djelatnosti u sektoru plina, ako je dio vertikalno integriranog energetske subjekta za plin, suprotno članku 49. stavku 4. i 6. ovoga Zakona;
 - u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, ne vodi odvojeno podatke koji se odnose na djelatnost transporta plina u odnosu na ostale djelatnosti, suprotno članku 51. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, suprotno članku 52. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba operatora transportnog sustava.
- (3) Operatoru transportnog sustava koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godinu dana, a odgovornoj osobi operatora transportnog sustava može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godinu dana.

Članak 61.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator distribucijskog sustava koji:
- ne priključi na distribucijski sustav pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete iz mrežnih pravila distribucijskog sustava, pravilnika o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom, suprotno članku 29. točki 2. ovoga Zakona;
 - ne distribuira plin na temelju ugovora, suprotno članku 6. stavku 1. i 5. i članku 29. točki 4. ovoga Zakona;
 - ne izradi, ažurira i dostavi ministru na odobrenje plan za krizna stanja, suprotno članku 29. točki 5. ovoga Zakona;
 - ne osigura uvjete pristupa distribucijskom sustavu, suprotno članku 29. točki 7. i članku 53. stavku 1. i 2. ovoga Zakona;
 - ne izradi, objavi i ažurira petogodišnji plan razvoja distribucijskog sustava, suprotno članku 29. točki 9. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji godišnji financijski plan, suprotno članku 29. točki 10. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji godišnje izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti distribucijskog sustava, izvršenju plana razvoja sustava, kvaliteti zadovoljavanja potreba korisnika te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona, suprotno članku 29. točkom 11. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije operatoru transportnog sustava i operatorima povezanih distribucijskih sustava, suprotno članku 29. točki 12. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije sudionicima tržišta čija je oprema izravno priključena na distribucijski sustav, dovoljno unaprijed, o opsegu i danu obustave distribucije plina i očekivanom smanjenju distribucijskih kapaciteta, suprotno članku 29. točki 13. ovoga Zakona;
 - ne osigura zaštitu povjerljivih podataka komercijalne prirode koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne, suprotno članku 29. točki 14. ovoga Zakona;
 - ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, iako ima 100.000 i više kupaca priključenih na distribucijski sustav, suprotno članku 49. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura neovisnost od drugih djelatnosti u sektoru plina, ako je dio vertikalno integriranog energetskeg subjekta za plin, iako ima 100.000 i više kupaca priključenih na distribucijski sustav, suprotno članku 49. stavku 4. i 6. ovoga Zakona;
 - ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, ako je dio horizontalno integriranog subjekta, neovisno od drugih djelatnosti izvan sektora plina, suprotno članku 49. stavku 3., 5. i 6. ovoga Zakona;
 - u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, ne vodi odvojeno podatke koji se odnose na djelatnost distribucije plina u odnosu na ostale djelatnosti, suprotno članku 51. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, suprotno članku 52. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba operatora distribucijskog sustava.

- (3) Operatoru distribucijskog sustava koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godinu dana, a odgovornoj osobi operatora distribucijskog sustava može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godinu dana.

Članak 62.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator sustava skladišta plina koji:
- ne skladišti plin na temelju ugovora, suprotno članku 6. stavku 1. i 6. i članku 32. točki 5. ovoga Zakona;
 - ne osigura uvjete pristupa sustavu skladišta plina, suprotno članku 32. točki 6. i članku 53. stavku 1. i 2. ovoga Zakona;
 - ne izradi, ažurira i dostavi ministru na odobrenje plan za krizna stanja, suprotno članku 32. točki 7. ovoga Zakona;
 - ne izradi, objavi i ažurira petogodišnji plan razvoja sustava skladišta plina, suprotno članku 32. točki 8. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji godišnji financijski plan, suprotno članku 32. točki 9. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji godišnje izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti sustava, o izvršenju plana razvoja sustava, kvaliteti zadovoljavanja potreba korisnika, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona, suprotno članku 32. točki 10. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava i operatoru terminala za UPP, suprotno članku 32. točki 11. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije sudionicima tržišta, dovoljno unaprijed, o opsegu i danu obustave skladištenja plina i očekivanom smanjenju skladišnih kapaciteta, suprotno članku 32. točki 12. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz sustav skladišta plina te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata sustava skladišta plina u skladu s pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima, suprotno članku 32. točki 13. ovoga Zakona;
 - ne osigura zaštitu povjerljivih podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne, suprotno članku 32. točki 14. ovoga Zakona;
 - ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, suprotno članku 49. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura neovisnost od drugih djelatnosti u sektoru plina, ako je dio vertikalno integriranog energetskog subjekta za plin, suprotno članku 49. stavku 4. i 6. ovoga Zakona;
 - u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, ne vodi odvojeno podatke koji se odnose na djelatnost skladištenja plina u odnosu na ostale djelatnosti, suprotno članku 51. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, suprotno članku 52. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba operatora sustava skladišta plina.

- (3) Operatoru sustava skladišta plina koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godinu dana, a odgovornoj osobi operatora sustava skladišta plina može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godinu dana.

Članak 63.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator terminala za UPP koji:
- ne iskrcava i ponovno uplinjava UPP na temelju ugovora, suprotno članku 6. stavku 1. i 7. i članku 35. točki 5. ovoga Zakona;
 - ne osigura uvjete pristupa terminalu za UPP, suprotno članku 35. točki 6. i članku 53. stavku 1. i 2. ovoga Zakona;
 - ne izradi, ažurira i dostavi ministru na odobrenje plan za krizna stanja, suprotno članku 35. točki 7. ovoga Zakona;
 - ne izradi, objavi i ažurira petogodišnji plan razvoja terminala za UPP, suprotno članku 35. točki 8. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji godišnji financijski plan, suprotno članku 35. točki 9. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji godišnje izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti sustava, o izvršenju plana razvoja sustava, kvaliteti zadovoljavanja potreba korisnika, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona, suprotno članku 35. točki 10. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije operatoru transportnog sustava, suprotno članku 35. točki 11. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije sudionicima tržišta, dovoljno unaprijed, o opsegu i danu obustave rada i očekivanom smanjenju kapaciteta terminala za UPP, suprotno članku 35. točki 12. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz terminal za UPP te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata terminala za UPP, u skladu s pravilnikom o dostavljanju podataka o investicijskim projektima, suprotno članku 35. točki 13. ovoga Zakona;
 - ne osigura zaštitu povjerljivih podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne, suprotno članku 35. točki 14. ovoga Zakona;
 - ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, suprotno članku 49. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura neovisnost od drugih djelatnosti u sektoru plina, ako je dio vertikalno integriranog energetskog subjekta za plin, suprotno članku 49. stavku 4. i 6. ovoga Zakona;
 - u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, ne vodi odvojeno podatke koji se odnose na djelatnost upravljanja terminalom za UPP u odnosu na ostale djelatnosti, suprotno članku 51. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, suprotno članku 52. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba operatora terminala za UPP.

- (3) Operatoru terminala za UPP koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godinu dana, a odgovornoj osobi operatora terminala za UPP može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godinu dana.

Članak 64.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj mješoviti operator koji:
- ne priključi na transportni sustava i/ili distribucijski sustav pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete iz mrežnih pravila transportnog sustava, pravilnika o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne transportira plin i/ili distribuira plin i/ili skladišti plin i/ili iskrcava i ponovno uplinjava UPP na temelju ugovora, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura uvjete pristupa transportnom sustavu i/ili distribucijskom sustava i/ili sustavu skladišta plina i/ili terminalu za UPP, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne izradi, ažurira i dostavi ministru na odobrenje plan za krizna stanja, suprotno članku 50. točki 2. ovoga Zakona;
 - ne izradi, objavi i ažurira petogodišnji plan razvoja transportnog sustava i/ili distribucijskog sustava i/ili sustava skladišta plina i/ili terminala za UPP, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji godišnji financijski plan, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi Agenciji izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti transportnog sustava i/ili distribucijskog sustava i/ili sustava skladišta plina i/ili terminala za UPP, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije operatoru povezanog transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne daje propisane informacije sudionicima tržišta o opsegu i danu obustave transporta plina i/ili distribucije plina i/ili skladištenja plina i/ili rada terminala za UPP i očekivanom smanjenju transportnih kapaciteta i/ili distribucijskih kapaciteta i/ili skladišnih kapaciteta i/ili kapaciteta terminala za UPP, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura zaštitu povjerljivih podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, a koji imaju obilježje poslovne tajne, suprotno članku 50. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom, suprotno članku 50. stavku 3. ovoga Zakona;
 - ne osigura neovisnost od djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom, ako je dio vertikalno integriranog energetske subjekta za plin, suprotno članku 50. stavku 3. i 4. ovoga Zakona;
 - u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, ne vodi odvojeno podatke koji se odnose na djelatnost transporta plina i/ili distribuciju plina i/ili skladištenje plina i/ili upravljanje terminala za UPP u odnosu na djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom, suprotno članku 51. stavku 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, suprotno članku 52. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba mješovitog operatora.

- (3) Mješovitom operatoru koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godinu dana, a odgovornoj osobi mješovitog operatora može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godinu dana.

Članak 65.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj opskrbljivač plinom koji:
- ne opskrbljuje kupce plinom na temelju sklopljenih ugovora, suprotno članku 40. točki 4. ovoga Zakona;
 - ne opskrbljuje plinom kupce po reguliranim cijenama, ako obavlja djelatnost opskrbe tarifnih kupaca, odnosno ako je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, suprotno članku 40. točki 5. ovoga Zakona;
 - ne opskrbljuje po reguliranim cijenama opskrbljivače tarifnih kupaca, ako obavlja djelatnost dobave plina, suprotno članku 40. točki 6. ovoga Zakona;
 - ne dostavlja dobavljaču plina podatke o strukturi potrošnje tarifnih kupaca, ako obavlja djelatnost opskrbe tarifnih kupaca, odnosno ako je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, suprotno članku 40. točki 7. ovoga Zakona;
 - ne opskrbljuje plinom po reguliranim cijenama nositelja obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, ako je nositelj obveze javne usluge dobave plina, suprotno članku 40. točki 8. ovoga Zakona;
 - ne informira kupca o njegovom pravu da izabere bilo kojeg drugog opskrbljivača, što uključuje pravo kupca da nakon toga može ponovno zatražiti opskrbu od strane nositelja obveze javne usluge opskrbe plinom, ako je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom, suprotno članku 40. točki 9. ovoga Zakona;
 - ne pridržava se uputa dispečerskog, odnosno upravljačkog centra odgovarajućeg operatora u slučaju proglašenja kriznog stanja, suprotno članku 40. točki 10. ovoga Zakona;
 - u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internog knjigovodstva, ne vodi odvojeno podatke koji se odnose na opskrbu povlaštenih kupaca i opskrbu tarifnih kupaca, odnosno opskrbu povlaštenih kupaca korisnika javne usluge opskrbe plinom, odnosno dobave plina, suprotno članku 40. točki 13. ovoga Zakona;
 - ne dostavi operatoru transportnog sustava propisane podatke o svim sklopljenim ugovorima o opskrbi plinom, suprotno članku 40. točki 14. ovoga Zakona;
 - ne opskrbljuje zaštićenog kupca dostatnom količinom plina, suprotno članku 40. točki 15. ovoga Zakona;
 - ne izradi i dostavi ministru izvješće o ostvarenju sigurnosti opskrbe u protekloj kalendarskoj godini, u skladu s uredbom o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom, suprotno članku 40. točki 16. ovoga Zakona;
 - ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, suprotno članku 52. ovoga Zakona;
- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba opskrbljivača plina.
- (3) Opskrbljivaču plinom koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godinu dana, a odgovornoj osobi opskrbljivača plinom može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godinu dana.

Članak 66.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj kupac plina fizička osoba koji:
- ne priključi svoje uređaje za prihvat plina na transportni sustav ili odgovarajući distribucijski sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom, suprotno članku 43. točki 1. i članku 46. točki 1. ovoga Zakona;
 - ne omogućiti operatoru transportnog ili distribucijskog sustava, na koji je priključen, ugradnju mjernog uređaja, suprotno članku 43. točki 2. i članku 46. točki 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura operatoru sustava, na koji je kupac priključen, pristup mjernom uređaju, suprotno članku 43. točki 3. i članku 46. točki 3. ovoga Zakona;
 - ne pridržava se uputa dispečerskih centara, suprotno članku 43. točki 4. i članku 46. točki 4. ovoga Zakona;
 - ne održava uređaj za prihvat plina u takvom stanju da ne predstavlja opasnost za život i zdravlje ljudi ili imovinu te u slučaju kvara takav kvar ne ukloni bez odgađanja, suprotno članku 43. točki 5. i članku 46. točki 5. ovoga Zakona;
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj kupac plina pravna osoba koji:
- ne priključi svoje uređaje za prihvat plina na transportni sustav ili odgovarajući distribucijski sustav, u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima distribucijskog sustava, pravilnikom o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom, suprotno članku 43. točki 1. i članku 46. točki 1. ovoga Zakona;
 - ne omogućiti operatoru transportnog ili distribucijskog sustava na koji je priključen ugradnju mjernog uređaja, suprotno članku 43. točki 2. i članku 46. točki 2. ovoga Zakona;
 - ne osigura operatoru sustava, na koji je kupac priključen, pristup mjernom uređaju, suprotno članku 43. točki 3. i članku 46. točki 3. ovoga Zakona;
 - ne pridržava se uputa dispečerskih centara, suprotno članku 43. točki 4. i članku 46. točki 4. ovoga Zakona;
 - ne održava uređaj za prihvat plina u takvom stanju da ne predstavlja opasnost za živote i zdravlje ljudi ili imovinu te u slučaju kvara takav kvar ne ukloni bez odgađanja, suprotno članku 43. točki 5. i članku 46. točki 5. ovoga Zakona;
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi kupcu plina.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE*Otvaranje tržišta*

Članak 67.

- (1) Tržište plina otvara se postupno, tako da status povlaštenog kupca od 1. kolovoza 2007. stječe kupac koji ne pripada kategoriji kućanstvo, a od 1. kolovoza 2008. status povlaštenog kupca stječu sva kućanstva.
- (2) Ugovori o opskrbi plinom s povlaštenim kupcem u sustavu druge države dopušteni su pod uvjetom da je kupac povlašten u Republici Hrvatskoj i u toj drugoj državi.

- (3) Ugovori o opskrbi plinom s opskrbljivačem plinom u sustavu druge države dopušteni su pod uvjetom da je povlašten kupac povlašten u Republici Hrvatskoj i u toj drugoj državi.

Izbor opskrbljivača plinom nakon otvaranja tržišta

Članak 68.

- (1) Svaki opskrbljivač dužan je prije dana otvaranja tržišta na svojim internet stranicama i najmanje u još jednim dnevnim novinama koje se uobičajeno prodaju na području na kojem opskrbljivač namjerava obavljati djelatnost, objaviti svoje ugovorne uvjete za opskrbu plinom kupca koji stječe status povlaštenog kupca, u skladu s općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.
- (2) Povlašten kupac može, u roku od šest mjeseci od dana otvaranja tržišta, izabrati opskrbljivača plinom s kojim sklapa ugovor o opskrbi plinom, u skladu s općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.

Određivanje nositelja obveze javne usluge opskrbe i dobave plina

Članak 69.

- (1) Povlašten kupac iz kategorije kućanstvo koji nije izabrao opskrbljivača u roku od šest mjeseci od dana otvaranja tržišta, ima pravo na opskrbu plinom od strane opskrbljivača koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom. Pravo na javnu uslugu opskrbe plinom ima i povlašten kupac iz kategorije kućanstvo čiji je opskrbljivač prestao s radom ili koji je nakon otvaranja tržišta odlučio promijeniti opskrbljivača, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina i općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom.
- (2) Za opskrbljivača koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo određuje se opskrbljivač koji na dan 31. srpnja 2008. obavlja djelatnost opskrbe plinom tarifnog kupca iz kategorije kućanstvo i to za razdoblje od pet godina. Nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo ima pravo na dobavu plina od strane opskrbljivača koji je nositelj obveze javne usluge dobave plina.
- (3) Za nositelja obveze javne usluge dobave plina za opskrbljivača iz stavka 2. ovoga članka, određuje se opskrbljivač plinom koji na dan 31. srpnja 2008. obavlja djelatnost dobave plina i to za razdoblje od pet godina.
- (4) Korisnici javne usluge iz kategorije kućanstvo, iz stavka 1. ovoga članka, imaju položaj, prava i dužnosti tarifnog kupca sve dok postoje uvjeti na temelju kojih je ustanovljena obveza javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo.
- (5) Opskrbljivač koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, iz stavka 2. ovoga članka, ima položaj, prava i dužnosti opskrbljivača tarifnog kupca iz kategorije kućanstvo sve dok postoje uvjeti na temelju kojih je ustanovljena obveza javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo i dobave plina.
- (6) Nakon isteka razdoblja iz stavka 2. i 3. ovoga članka, nositelja obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, odnosno nositelja obveze javne usluge dobave plina za sljedeće razdoblje od pet godina bira se na temelju javnog natječaja.

Natječaj za izbor nositelja obveze javne usluge opskrbe i dobave plina

Članak 70.

- (1) Natječaj za izbor nositelja obveze javne usluge dobave plina za teritorij Republike Hrvatske raspisuje Agencija.

- (2) Natječaj za izbor nositelja obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo raspisuje predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave za područje te jedinice.
- (3) Na provođenje natječaja za izbor nositelja obveze javne usluge dobave plina na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 21., 22. i 23. ovoga Zakona.

Sadržaj obveze javne usluge opskrbe i dobave plina

Članak 71.

- (1) Opskrbljivač koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo dužan je opskrbljivati plinom povlaštenog kupca iz kategorije kućanstvo, iz članka 69. stavka 1. ovoga Zakona, pod reguliranim uvjetima.
- (2) Opskrbljivač koji je nositelj obveze javne usluge dobave plina dužan je dobavljati plin opskrbljivaču koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom povlaštenog kupca iz kategorije kućanstvo, iz članka 69. stavka 1. ovoga Zakona, pod reguliranim uvjetima.

Najviša razina cijene plina

Članak 72.

- (1) Vlada Republike Hrvatske može, u razdoblju od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do 1. kolovoza 2011. godine, na određeno vrijeme, propisati najvišu razinu cijene plina za povlaštene kupce, a posebno za kupca koji kupuje plin radi proizvodnje toplinske energije za tarifnog kupca prema odredbama Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom, u cilju zaštite potrošača, regulacije tržišta ili zbog drugih opravdanih razloga, uzimajući u obzir cijenu plina na međunarodnom tržištu i raspoložive količine plina koja je proizvedena na teritoriju Republike Hrvatske i u podmorju epikontinentalnog pojasa iz bilance potrošnje plina u Republici Hrvatskoj.
- (2) Vlada Republike Hrvatske može, u razdoblju od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do 1. kolovoza 2011. godine, na određeno vrijeme, proizvođaču plina, za prodaju plina kupcima u Republici Hrvatskoj, u cilju zaštite potrošača, regulacije tržišta ili zbog drugih opravdanih razloga, propisati najvišu razinu cijene plina koja se temelji na mjerljivim tržišnim elementima te realnim troškovima istraživanja i proizvodnje.

Rokovi za razdvajanje djelatnosti

Članak 73.

- (1) INA – INDUSTRIJA NAFTE, d.d., Zagreb, koja je vertikalno integrirani energetski subjekt za plin, dužna je organizirati djelatnost skladištenja plina neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, u samostalnom pravnom subjektu, u skladu s ovim Zakonom, u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Vertikalno integrirani energetski subjekt za plin koji u svom sastavu ima organiziranu djelatnost distribucije plina, na čiji distribucijski sustav je priključeno 100.000 i više kupaca, dužan je organizirati djelatnost distribucije plina neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, u samostalnom pravnom subjektu, u skladu s ovim Zakonom, u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (3) Horizontalno integrirani subjekt koji u svom sastavu ima organiziranu djelatnost distribucije plina, dužan je organizirati djelatnost distribucije plina neovisno od drugih djelatnosti izvan sektora plina, u samostalnom pravnom subjektu, u skladu s ovim Zakonom, u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

- (4) Energetski subjekti za plin iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka dužni su osigurati neovisnost djelatnosti skladištenja plina i/ili distribucije plina od drugih djelatnosti u sektoru plina, u skladu s člankom 49. stavkom 4., 5. i 6. ovoga Zakona, u roku od godine dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Usklađivanje energetskih subjekata za plin s ovim Zakonom

Članak 74.

- (1) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost proizvodnje plina, isključujući proizvodnju prirodnog plina, dužan je od Agencije dobiti dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje plina u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Subjekt za plin koji obavlja djelatnost proizvodnje prirodnog plina, dužan je od Agencije dobiti dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti isporuke i prodaje prirodnog plina iz vlastite proizvodnje u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (3) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost proizvodnje plina i/ili skladištenja plina dužan je uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu, osim u dijelu iz članka 73. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka.
- (4) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost proizvodnje plina i djelatnost isporuke i prodaje prirodnog plina iz vlastite proizvodnje, dužan je izraditi plan za krizna stanja na temelju propisanih mjera, jednom godišnje ga ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu uredbe o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom.
- (5) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost proizvodnje plina i djelatnost isporuke i prodaje prirodnog plina iz vlastite proizvodnje dužan je uspostaviti i osigurati rad upravljačkog centra za vođenje proizvodnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i kvalitete isporuke plina u roku od godine dana od dana stupanja na snagu mrežnih pravila transportnog sustava i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom.
- (6) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost proizvodnje plina i djelatnost isporuke i prodaje prirodnog plina iz vlastite proizvodnje dužan je izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru petogodišnji plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (7) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost skladištenja plina dužan je uspostaviti i osigurati rad upravljačkog centra za operativno vođenje sustava skladišta plina i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (8) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost skladištenja plina dužan je izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja sustava skladišta plina u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (9) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost skladištenja plina dužan je izraditi i dostaviti Agenciji godišnji financijski plan u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (10) Operator transportnog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP dužan je izraditi plan za krizna stanja na temelju propisanih mjera, jednom godišnje ga ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu uredbe o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom.

Članak 75.

- (1) Ugovori o koncesiji za distribuciju plina ili drugi pravni akti na temelju kojih energetski subjekti za plin obavljaju djelatnost distribucije i opskrbe plinom ostaju na snazi, osim u dijelu u kojem su u suprotnosti s ovim Zakonom, a moraju se uskladiti s odredbama članka 6., 29., 30., 40., 41., 49., 53. i 54. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika o organizaciji tržišta prirodnog plina i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom.
- (2) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost distribucije plina na području gdje postoji distribucijski sustav ima pravo obavljati djelatnost distribucije plina sve do isteka važenja ugovora o koncesiji ili drugog pravnog akta na temelju kojeg obavlja djelatnost distribucije plina, što uključuje i pravo na izgradnju radi povećanja kapaciteta distribucijskog sustava na području za koje je dana koncesija, odnosno na koje se odnosi drugi pravni akt na temelju kojeg obavlja djelatnost distribucije plina.
- (3) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost distribucije plina dužan je uspostaviti i osigurati rad dispečerskog centra za vođenje distribucijskog sustava, sustav mjerenja, sustav za praćenje parametara kvalitete plina i kvalitete isporuke plina i uređaja za odorizaciju plina u roku od godine dana od dana stupanja na snagu mrežnih pravila i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom.
- (4) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost distribucije plina dužan je izraditi plan za krizna stanja na temelju propisanih mjera, jednom godišnje ga ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu uredbe o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom.
- (5) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost distribucije plina dužan je izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja distribucijskog sustava u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona
- (6) Energetski subjekt za plin koji obavlja djelatnost distribucije plina dužan je izraditi i dostaviti Agenciji godišnji financijski plan u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Podzakonski akti u sektoru plina

Članak 76.

- (1) Vlada Republike Hrvatske će donijeti uredbu o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom i opće uvjete za opskrbu prirodnim plinom u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Agencija će donijeti tarifne sustave za regulirane cijene u sektoru plina u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (3) Ministar će donijeti pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (4) Ministar će donijeti mrežna pravila transportnog sustava, mrežna pravila distribucijskog sustava, pravila korištenja sustava skladišta plina i pravilnik o dostavljanju podataka o investicijskim projektima u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (5) Ministar će donijeti pravila korištenja terminala za UPP u roku od šest mjeseci od dana određivanja operatora terminala za UPP, u skladu s člankom 34. ovoga Zakona.
- (6) Agencija će donijeti pravilnik o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom.

- (7) Ministarstvo je dužno predložiti cijenu za dobavu plina, sukladno članku 38. stavku 2. ovoga Zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (8) Temeljni tržišni uvjeti za pristup transportnom sustavu plinovoda („Narodne novine“, broj 49/04) i Mrežna pravila za pristup transportnom sustava plinovoda („Narodne novine“, broj 126/03) ostaju na snazi do dana stupanja na snagu pravilnika o organizaciji tržišta prirodnog plina, mrežnih pravila transportnog sustava i općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom.
- (9) Podzakonski propisi koji se odnose na plin, a doneseni su na temelju Zakona o energiji („Narodne novine“, broj 68/01 i 177/04) i Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 68/01 i 87/05), osim akata navedenih u stavku 8. ovoga članka, ostaju na snazi do dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz ovoga članka, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.
- (10) Danom stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske iz članka 38. stavka 2. ovoga Zakona, prestaje važiti Tarifni sustav za dobavu prirodnog plina za tarifne kupce („Narodne novine“, broj 99/02) i svi akti doneseni na temelju njega.

Stupanje na snagu

Članak 77.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o tržištu plina (Narodne novine, br. 68/2001 i 87/2005).

Članak 78.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Propisuje se predmet uređivanja Zakona.

Zakonom se utvrđuje da se pravila propisana ovim Zakonom primjenjuju i za bioplin, plin iz biomase i druge tipove plinova ukoliko se ti plinovi mogu tehnički i sigurno transportirati kroz plinski sustav.

Utvrđuje se da se na odnose u sektoru plina koji nisu uređeni Zakonom primjenjuju odredbe Zakona o Energiji i Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, a na proizvodnju prirodnog plina primjenjuju se i odredbe Zakona o rudarstvu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Na postupke koji su propisani ovim Zakonom na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 2.

Daju se definicije pojmova koji se koriste u ovom Zakonu. Definicije su preuzete iz EU zakonodavstva Direktive 2003/55/EZ uz odgovarajuću prilagodbu hrvatskom jezičnom i pravnom standardu, a dopunjene su definicijama iz okvira hrvatskog pravnog sustava.

Članak 3.

Stavak 1. propisuje da tržište plina mora biti organizirano na temelju prava treće strane na pristup plinskom sustavu jednako za sve sudionike na tržištu. Pod pravom treće strane na pristup plinskom sustavu podrazumijeva se pravo svih subjekata u sektoru plina, uključujući i kupce, da prirodni plin koji su proizveli ili kupili na tržištu, transportiraju, skladište i distribuiraju kroz dijelove plinskog sustava koji nisu u njihovom vlasništvu. Naime, do otvaranja plinskog tržišta, u vrijeme dok je dobava i opskrba plinom bila okarakterizirana kao monopol, pravo na korištenje pojedinih dijelova plinskog sustava imali su samo vlasnici ovih sustava. Uvođenjem prava treće strane na pristup plinskom sustavu, vlasnicima ili operatorima proizvodnih plinovoda, transportnog sustava, sustava skladišta plina, distribucijskih sustava i LNG terminala nameće se obveza da pružaju svoje usluge svakoj trećoj strani koja zatraži pristup ovim sustavima. Pod trećom stranom se prema tome podrazumijevaju svi subjekti u sektoru plina, uključujući i kupce, koji zatraže pristup navedenim dijelovima plinskog sustava.

Stavkom 2. utvrđuje se da se tržište plina otvara postupno.

Stavkom 3. se propisuje donošenje i osnovni sadržaj pravilnika o organizaciji tržišta prirodnog plina.

Stavkom 4. se propisuje donošenje i sadržaj mrežnih pravila transportnog sustava, odnosno mrežnih pravila distribucijskog sustava.

Stavkom 5. propisuje se donošenje i sadržaj pravila korištena sustava skladišta plina i pravila korištenja terminala za UPP.

Članak 4.

Određuje se da se energetske djelatnosti u sektoru plina obavljaju kao tržišne ili kao regulirane djelatnosti.

Navode se poimence tržišne djelatnosti i regulirane djelatnosti.

Članak 5.

Navode se sudionici na tržištu plina čija se djelatnost uređuje Zakonom.

Članak 6.

Propisuje se da sudionici na tržištu plina uređuju svoje odnose ugovorima koje sklapaju u skladu s Zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima.

Navode se ugovori koje sklapaju sudionici na tržištu plina i propisuje se njihov osnovni sadržaj.

Propisuju se ugovorne obveze operatora transportnog sustava ili operatora distribucijskog sustava ili operatora sustava skladišta plina ili operatora terminala za UPP da dozvole priključenje na njihov sustav.

Propisuju se ugovorne obveze operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava.

Propisuju se ugovorne obveze operatora distribucijskog sustava i korisnika distribucijskog sustava.

Propisuju se ugovorne obveze operatora sustava skladišta plina i korisnika sustava skladišta plina.

Propisuju se ugovorne obveze operatora terminala za UPP i korisnika terminala za UPP.

Propisuju se ugovorne obveze dobavljača plina o opskrbi plinom opskrbljivaču tarifnih kupaca ili opskrbljivaču koji je nositelj obveze javne usluge.

Članak 7.

Propisuje se da su sudionici na tržištu plina dužni poduzimati mjere za sigurnu opskrbu plinom i da su, svaki u okviru svoje djelatnosti, odgovorni za sigurnost opskrbe plinom.

Propisuju se odgovornosti i dužnosti jedinica područne (regionalne) samouprave i Ministarstva u pogledu sigurnosti opskrbe plinom putem praćenja odnosa između ponude i potražnje na tržištu plina, izrade procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude te planiranja izgradnje i razvoja dodatnih kapaciteta plinskog sustava. Pritom se pod planiranjem izgradnje i razvoja dodatnih kapaciteta misli na planiranje izgradnje plinske infrastrukture, što uključuje i elemente prostornog planiranja.

Propisuje se donošenje i osnovni sadržaj uredbe o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom i pravilnika o dostavljanju podataka o investicijskim projektima.

Članak 8.

Propisuju se dužnosti proizvođača plina u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina. Ovdje je posebno naglašena veza između rudarske djelatnosti proizvodnje prirodnog plina i energetske djelatnosti prodaje proizvedenog prirodnog plina.

Članak 9.

Propisuju se prava proizvođača plina u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 10.

Određuje se tvrtka PLINACRO d.o.o., Zagreb za operatora transportnog sustava plinovoda u Republici Hrvatskoj na rok od 30 godina. PLINACRO d.o.o., Zagreb je nastala zbog navedenog posla razvoja transportne plinske mreže Republike Hrvatske te je jedna i jedinstvena i to je čini različitom u odnosu na ostale energetske subjekte koji mogu obavljati druge djelatnosti koje su definirane ovim Zakonom.

Članak 11.

Ovim se člankom propisuju dužnosti operatora transportnog sustava u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 12.

Ovim se člankom propisuju prava operatora transportnog sustava u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 13.

Ovim se člankom propisuje da operator distribucijskog sustava plinovoda može biti energetska subjekt koji ima dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti u sektoru plina i koji posjeduje koncesiju za distribuciju plina ili koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina.

Članak 14.

Ovim se člankom propisuje da se koncesija za distribuciju plina ili koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina daje za područje ili dio područja područne (regionalne) samouprave. Također, članak propisuje da se na područjima ili dijelovima područja dvije ili više jedinica područne (regionalne) samouprave može dati zajednička koncesija ako to predstavnička tijela tih jedinica odluče.

Članak 15.

Propisuje se da se koncesija za distribuciju plina na području gdje postoji distribucijski sustav daje na zahtjev subjekta koji je do tada na tom području obavljao djelatnost distribucije plina te da ova koncesija uključuje i pravo na gradnju radi povećanja kapaciteta distribucijskog sustava.

Propisuje se da se koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na sustavu koji će se povezati na neki postojeći distribucijski sustav daje također na zahtjev subjekta koji je do tada obavljao djelatnost distribucije plina na postojećem distribucijskom sustavu, ali samo uz uvjet da će izgradnja nove mreže omogućiti isporuku kupcima od najmanje 15 milijuna m³ plina. Izuzeće od ove odredbe pritom je moguće samo u slučaju da to opravdavaju geografski razlozi, zaštita okoliša, politika gospodarskog razvoja tog područja te ako za to postoji ekonomska opravdanost.

Propisuje se da se koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na području gdje ne postoji distribucijski sustav daje na temelju javnog natječaja, pod uvjetom da će izgradnja distribucijskog sustava omogućiti isporuku krajnjim kupcima od najmanje 15 milijuna m³ plina godišnje. Izuzeće od ove odredbe pritom je moguće samo u slučaju kad to opravdavaju geografski razlozi, zaštita okoliša, politika gospodarskog razvoja tog područja te ako za to postoji ekonomska opravdanost.

Propisuje se da odobrenje za izuzeća navedena u članku daje HERA.

Članak 16.

Propisuje se razdoblje za koje se daje koncesija za distribuciju plina na području na kojem postoji distribucijski sustav plinovoda i razdoblje za koje se daje koncesija za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na području gdje je potrebna izgradnja distribucijskog sustava plinovoda.

Članak 17.

Propisuje se sadržaj zahtjeva za davanje koncesije za distribuciju plina na području gdje postoji distribucijski sustav plinovoda

Članak 18.

Utvrđuje se sadržaj zahtjeva za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na sustavu koji će se povezati na postojeći distribucijski sustav.

Članak 19.

Utvrđuje se tko donosi odluku za raspisivanje javnog natječaja za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na području gdje je potrebno izgraditi distribucijski sustav.

Utvrđuje se tko objavljuje i provodi javni natječaj.

Propisuje se način objave javnog natječaja.

Članak 20.

Utvrđuje se sadržaj, tko donosi i provodi odluku o pokretanju postupka javnog natječaja za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina, te javnu objavu.

Članak 21.

Propisuje se sadržaj odluke o pokretanju postupka na javnom natječaju za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina.

Članak 22.

Propisuje se dokumentacija koju je dužan priložiti ponuditelj na javnom natječaju za davanje koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina.

Članak 23.

Utvrđuje se tko donosi odluku o davanju koncesije za distribuciju plina ili koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina i na čiji prijedlog.

Propisuje se kriteriji za davanje koncesije u slučaju da je ponudu na javni natječaj za davanje koncesije dalo više ponuditelja.

Propisuje se žalbeni postupak protiv odluke o davanju koncesije.

Članak 24.

Propisuje se sklapanje ugovora između davatelja koncesije i podnositelja zahtjeva za davanje koncesije, odnosno na natječaju izabranog ponuditelja za davanje koncesije.

Utvrđuje se sadržaj ugovora o koncesiji na postojećem distribucijskom sustavu.

Utvrđuje se sadržaj ugovora o koncesiji kad se koncesija daje za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na području gdje je potrebno izgraditi distribucijski sustav.

Članak 25.

Utvrđuju se slučajevi prestanka koncesije.

Članak 26.

Propisuju se slučajevi kada je moguće oduzeti koncesiju.

Propisuje se tko donosi odluku o oduzimanju koncesije, te postupak nakon oduzimanja koncesije.

Propisuje se da su oduzimanjem koncesije nastali uvjeti za raskid ugovora o koncesiji.

Propisuje se obveza koncesionara kojem je oduzeta koncesija da i dalje obavljanja djelatnosti distribucije plina, sve dok davatelj koncesije ne osigura da distribuciju plina obavlja drugi energetski subjekt za plin.

Članak 27.

Daje se mogućnost i utvrđuju uvjeti prijenosa koncesije na drugu osobu.

Propisuje se tko donosi odluku o odobrenju prijenosa koncesije.

Propisuje se da se na novog koncesionara primjenjuju odredbe ovoga Zakona o davanju koncesije.

Članak 28.

Propisuje se obveza plaćanja naknade za koncesiju koja je određena ugovorom o koncesiji.

Utvrđuje se način računanja i stavke iznosa naknade za koncesiju.

Utvrđuje se načini plaćanja i minimalni iznos naknade za koncesiju.

Propisuje se obveza izvještavanja o svim promjenama ugovora o koncesiji.

Članak 29.

Utvrđuju se dužnosti operatora distribucijskog sustava u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 30.

Utvrđuju se prava operatora distribucijskog sustava u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 31.

Propisuje se da operator sustava skladišta plina mora ishoditi dozvolu za obavljanje djelatnosti skladištenja plina.

Članak 32.

Utvrđuju se dužnosti operatora sustava skladišta plina u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 33.

Utvrđuju se prava operatora sustava skladišta plina u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 34.

Propisuje se da operator terminala za UPP mora ishoditi dozvolu za obavljanje djelatnosti skladištenja plina.

Članak 35.

Utvrđuje dužnosti operatora terminala za UPP u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 36.

Utvrđuje prava operatora terminala za UPP u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 37.

Propisuje da svaki povlašteni kupac plina ima pravo na slobodan izbor opskrbljivača plinom, što uključuje i pravo na promjenu opskrbljivača plinom. Pritom cijena po kojoj povlašteni kupac kupuje plin od opskrbljivača kojeg izabere nije regulirana i formira se prema tržišnim principima.

Članak 38.

Određuje se tvrtka INA d.d. kao dobavljač plina za tarifne kupce. U smislu ovoga Zakona, dobavljač plina za tarifne kupce je opskrbljivač plinom koji opskrbljuje tvrtke koje opskrbljuju tarifne kupce plinom. Pritom dobavljač plina ima obvezu prodavati količine plina potrebne tarifnim kupcima po reguliranoj cijeni.

Vlada Republike Hrvatske će odrediti cijenu za dobavu plina koja može sadržavati sljedeće elemente: razdoblje isporuke, sezonu ili dnevnu dinamiku isporuke, kvalitetu i druge elemente isporučenog plina

Članak 39.

Određuje se da su opskrbljivači tarifnih kupaca njihovi dotadašnji distributeri plina koji su djelatnost distribucije plina na određenom području obavljali na temelju koncesije ili druge pravne osnove. Pritom se pod drugom pravnom osnovom misli na one distributere koji su pravo na distribuciju plina na nekom području stekli na osnovu Zakona o komunalnom gospodarstvu, u vrijeme dok su pitanja distribucije prirodnog plina bila uređena tim zakonom.

U smislu ovog Zakona, opskrbljivač plinom tarifnih kupaca kupuje plin po reguliranim cijenama od dobavljača plina za tarifne kupce. Pritom opskrbljivač tarifnih kupaca ima obvezu prodavati količine plina potrebne tarifnim kupcima, također po reguliranoj cijeni.

Članak 40.

Propisuju se dužnosti opskrbljivača plinom u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 41.

Propisuju se prava opskrbljivača plinom u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 42.

Određuje se koji kupci trenutno imaju status povlaštenog kupca prema ovom Zakonu.

Članak 43.

Propisuju se dužnosti povlaštenog kupca u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 44.

Propisuju se prava povlaštenog kupca u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 45.

Određuju se koji kupci trenutno imaju status tarifnih kupaca prema ovom Zakonu.

Propisuje se da tarifni kupci stječu status povlaštenih kupaca u rokovima definiranim ovim Zakonom.

Članak 46.

Propisuju se dužnosti tarifnog kupca u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 47.

Propisuju se prava tarifnog kupca u okviru njegove djelatnosti u sektoru plina.

Članak 48.

Utvrđuje se koji kupci imaju status zaštićenog kupca prema ovom Zakonu. U smislu ovoga Zakona, zaštićeni kupac ima pravo na opskrbu dostatnom količinom plina u slučaju djelomičnog poremećaja u opskrbi i iznimno niskih temperatura.

Članak 49.

Propisuje se razdvajanje djelatnosti operatora transportnog sustava od drugih djelatnosti u sektoru plina.

Propisuje se razdvajanje djelatnosti i za operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP.

Propisuje se način na koji se osigurava nezavisnost operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP koji su dio vertikalno integriranog energetskeg subjekta. Nezavisnost operatora se osigurava na način da se članovima uprave operatora zabranjuje da sudjeluju u upravljanju drugim djelatnostima u sektoru plina, ali i da se pritom uzimaju u obzir njihovi profesionalni interesi u smislu da im je omogućeno da djeluju samostalno. Nadalje, propisuje se da operator mora samostalno odlučivati o sredstvima nužnim za pogon, održavanje i razvoj sustava kojim upravlja, dok vladajuće društvo u sustavu vertikalno integriranog energetskeg subjekta ima pravo operatoru odobravati godišnji financijski plan i postavljati granice njegove zaduženosti.

Propisuje se obveza donošenja programa mjera radi osiguranja nepristranih uvjeta pristupa plinskom sustavu operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP.

Utvrđuje se iznimka od odredbi koje propisuju razdvajanje djelatnosti za operatora distribucijskog sustava koji ima manje od 100.000 kupaca priključenih na distribucijski sustav.

Članak 50.

Utvrđuje se mogućnost postojanja mješovitog operatora. Propisuje se da mješoviti operator može zajedno obavljati djelatnost operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP, ali da djelatnost mješovitog operatora mora biti odvojena od djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom.

Propisuje se da se u pogledu dužnosti i prava mješovitog operatora primjenjuju odredbe o dužnostima i pravima operatora odgovarajućih sustava.

Propisuje se razdvajanje djelatnosti mješovitog operatora od djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom.

Propisuje se način na koji se osigurava neovisnost mješovitog operatora.

Propisuje se da mješoviti operator ima obvezu donošenja programa mjera radi osiguranja nepristranih uvjeta pristupa plinskom sustavu.

Članak 51.

Propisuju se dužnosti svih energetske subjekata za plin u pogledu financijskog izvještavanja, vođenja odvojenih podataka u svojim poslovnim knjigama za pojedine djelatnosti u sektoru plina te utvrđivanja pravila za raspoređivanje imovine, obveza, prihoda, troškova i amortizacije na pojedine djelatnosti u sektoru plina.

Propisuju se dužnosti svih energetske subjekata za plin da nakon otvaranja tržišta odvojeno vode podatke koji se odnose na dobavu plina, odnosno opskrbu plinom kupaca.

Propisuju se dužnosti energetske subjekata za utvrđivanje pravila za raspoređivanje imovine, obveza, prihoda, troškova i amortizacije na djelatnost transporta, distribucije i skladištenja plina, upravljanja terminalom za UPP te ostale djelatnosti u sektoru plina.

Članak 52.

Propisuje se dužnost svih energetske subjekata za plin u pogledu omogućavanja HERA-i pristupa svojim poslovnim knjigama.

Članak 53.

Propisuje se obveza operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP da osiguraju učinkovit i nediskriminirajući pristup svojim sustavima za sve subjekte u sektoru plina, uključujući i kupce.

Operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP zabranjuje se zloupotreba povjerljivih podataka komercijalne prirode dobivene od trećih osoba prilikom prodaje ili kupnje plina.

Pristup transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina i terminalu za UPP uređuje se primjenom načela reguliranog pristupa treće strane, a pristup mreži proizvodnih plinovoda uređuje se primjenom načela pregovaračkog pristupa treće strane.

Načelo reguliranog pristupa treće strane, u smislu ovog Zakona, podrazumijeva način pristupa plinskom sustavu u kojem su komercijalni uvjeti, odnosno cijena pristupanja sustavu regulirani i temelje se na objavljenom tarifnom sustavu, odnosno metodologiji i tarifnim stavkama.

Načelo pregovaračkog pristupa treće u smislu ovog Zakona podrazumijeva način pristupa sustavu u kojem su komercijalni uvjeti, odnosno cijena pristupanja sustavu predmet pregovaranja i temelje se na tržišnim principima.

Članak 54.

Određuju se slučajevi kada energetski subjekt ima pravo odbiti pristup dijelu plinskog sustava na kojem obavlja djelatnost operatora.

Određuju se slučajevi kada proizvođač plina ima pravo odbiti pristup mreži proizvodnih plinovoda.

Propisuje se obveza operatora sustava da obavijesti odbijenu stranku o razlozima odbijanja pristupa sustavu.

Propisuje se obveza proizvođač plina da obavijesti odbijenu stranku o razlozima odbijanja pristupa sustavu.

Propisuje se žalbeni postupak u slučaju odbijanja pristupa sustavu, i kojem tijelu se žalba podnosi.

Propisuje se rok u kojem je Agencija dužna donijeti odluku o žalbi i da je odluka konačna.

Propisuje se obveza operatoru sustava da učini potrebne preinake na sustavu da bi se omogućio pristup korisniku ukoliko je to ekonomski isplativo i ako je korisnik za to voljan platiti.

Članak 55.

Utvrđuje se mogućnost izuzeća od obveze primjene načela pristupa treće strane plinskom sustavu u pogledu sklopljenih ugovora tipa "puno za prazno".

Propisuje se razlozi za odobrenje zahtjeva za izuzeće.

Utvrđuju se kriteriji prema kojima se ne smatra potrebitim odobriti izuzeće.

Članak 56.

Utvrđuje se pravo izgradnje izravnog plinovoda za opskrbu plinom u slučaju pravomoćne odluke o odbijanju pristupa distribucijskom ili transportnom sustavu.

Članak 57.

Utvrđuje se mogućnost izuzeća od obveze primjene načela pristupa treće strane plinskom sustavu za velike nove infrastrukturne objekte.

Propisuju se uvjeti pod kojima je izuzeće moguće.

Propisuje se mogućnost primjene izuzeća i na značajna povećanja kapaciteta postojećih infrastruktura.

Propisuje se tko donosi odluku o izuzeću te obveza obrazloženja i objave izuzeća u Narodnim novinama.

Propisuje se postupak i kriteriji koje treba uzeti u obzir pri donošenju odluke o izuzeću.

Propisuje se potreba konzultacija u pogledu izuzeća s drugim državama i regulatornim tijelima kojih se to tiče.

Članak 58.

Propisuje se nadležnost za provedbu i inspekcijski nadzor ovoga Zakona.

Članak 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65. i 66.

Propisuju se prekršajne kazne u slučaju nepoštivanja odredaba Zakona

Članak 67.

Propisuje se dinamika otvaranja tržišta, odnosno dinamika stjecanja statusa povlaštenog kupca.

Članak 68.

Propisuje se obveza opskrbljivačima plinom da prije otvaranja pojedinog segmenta tržišta objave svoje ugovorne uvjete za opskrbu plinom kupaca koji stječu status povlaštenih.

Propisuje se obveza kupcu da nakon stjecanja statusa povlaštenog u propisanom roku sklopi ugovor o opskrbi plinom.

Članak 69.

Utvrđuje se pravo povlaštenog kupca iz kategorije kućanstvo na opskrbu plinom od strane nositelja javne usluge opskrbe plinom.

Utvrđuje se koji je opskrbljivač i za koje razdoblje nositelj javne usluge opskrbe plinom.

Propisuje se da nositelj javne usluge opskrbe plinom ima pravo na dobavu plina od strane opskrbljivača koji je nositelj javne usluge dobave plina.

Utvrđuje se koji je opskrbljivač i za koje razdoblje nositelj javne usluge dobave plina.

Propisuje se da se nakon isteka propisanog razdoblja, nositelje javne usluge opskrbe plinom i dobave plina bira na temelj natječaja.

Članak 70.

Propisuje se da HERA raspisuje javni natječaj za nositelja javne usluge dobave plina za teritorij Republike Hrvatske.

Propisuje se da predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave raspisuje javni natječaj za nositelja javne usluge opskrbe plinom za područje te jedinice.

Propisuje se primjena odgovarajućih odredbi ovoga Zakona pri provođenju natječaja.

Članak 71.

Utvrđuje se sadržaj obveze javne usluge opskrbe plinom.

Utvrđuje se sadržaj obveze javne usluge dobave plina.

Članak 72.

Propisuje se mogućnost da Vlada Republike Hrvatske u razdoblju od tri godine nakon otvaranja tržišta propiše na određeno vrije najvišu razinu cijene plina za povlaštene kupce.

Vlada Republike Hrvatske može u istom razdoblju kao i u stavku prvome odrediti cijenu domaćeg prirodnog plina.

Članak 73.

Propisuje se obveza INA-i d.d., Zagreb, da u propisanom roku razdvoji djelatnost skladištenja plina u samostalnu pravnu osobu koja ima vlastite objekte, uređaje i opremu za obavljanje djelatnosti skladištenja plina.

Propisuje se obveza i rok u kojem vertikalno integrirani energetske subjekti koji u svom sastavu imaju organiziranu djelatnost distribucije plina na čiji je sustav priključeno 100.000 i više kupaca da razdvoje djelatnost distribucije plina u samostalnu pravnu osobu. U smislu ovoga Zakona distribucija plina je prijenos plina kroz lokalne ili regionalne mreže plinovoda radi isporuke plina kupcima, isključujući opskrbu plinom.

Propisuje se obveza i rok u kojem horizontalno integrirani energetske subjekti koji u svom sastavu ima organiziranu djelatnost distribucije plina, razdvoji djelatnost distribucije plina u samostalnu pravnu osobu.

Propisuje se rok u kojem su energetske subjekti za plin dužni osigurati neovisnost djelatnosti skladištenja plina i/ili distribucije plina od drugih djelatnosti u sektoru plina.

Članak 74.

Propisuju se rok u kojem energetske subjekti moraju uskladiti svoje djelatnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Propisuje se obveza operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP u kojem roku su obavezni napraviti planove za krizna stanja.

Članak 75.

Propisuju se obveza i rok za usklađivanje energetskom subjektu koji obavlja djelatnost opskrbe plina s odredbama ovoga Zakona.

Članak 76.

Propisuju se rokovi za donošenje podzakonskih akata u sektoru plina.

Članak 77.

Utvrđuje se prestanak važenja Zakona o tržištu plina (Narodne novine, br. 68/2001 i 87/2005).

Članak 78.

Utvrđuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.